

HOTELLI KUMPELIN KYLPYLÄN TURVALLISUUSASIAKIRJA

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailu- ja ravitsemusala
Matkailun koulutusohjelma
Elämysmatkailu
Opinnäytetyö
Kevät 2011
Niina Tuominen

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailu- ja ravitsemusala
Matkailun koulutusohjelma

TUOMINEN, NIINA:

Hotelli Kumpelin kylpylän turvallisuus-
asiakirja

Elämymatkailun opinnäytetyö, 36 sivua, 33 liitesivua

Kevät 2011

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö on tehty toimeksiantona ja sen aiheena on päivittää Hotelli Kumpeli Oy:n pelastussuunnitelma sekä laatia hotellin kylpylälle turvallisuusasiakirja. Hotelli Kumpeli on Heinolassa sijaitseva yksityisen pariskunnan omistama hotelli.

Opinnäytetyön tarkoituksena on päivittää Hotelli Kumpelin pelastussuunnitelma siinä esiintyvien virheellisten tietojen osalta sekä kartoittaa Kumpelin kylpylään kohdistuvia riskejä, auttaa kylpylän henkilökuntaa toimintaan liittyvien riskien ennaltaehkäisyssä ja ohjeistaa vaaratilanteissa toimimiseen. Pelastussuunnitelma ja kylpylän turvallisuusasiakirja on tarkoitettu henkilökunnan avuksi jokapäiväiseen toimintaan turvallisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

Opinnäytetyö koostuu Hotelli Kumpelin pelastussuunnitelman päivittämisestä, turvallisuusasiakirjan laatimisesta Kumpelin kylpylälle sekä tästä raportista, jossa käsitellään pelastussuunnitteluun vaikuttavia lakeja ja asetuksia yleisesti sekä turvallisuusasiakirjan laadintaa kylpylälle.

Opinnäytetyön aineisto on kerätty haastattelemalla Hotelli Kumpelin vastaanotto-päällikköä ja henkilökuntaa ja perehtymällä pelastussuunnitteluun vaikuttaviin lakeihin ja asetuksiin sekä kuluttajaviraston ohjeisiin kylpyläturvallisuuden edistämiseksi.

Avainsanat: turvallisuus, vaara- ja uhkatilanteet, ennaltaehkäisy, kylpylän turvallisuusasiakirja, Hotelli Kumpeli Oy

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in tourism

TUOMINEN, NIINA:

Security document for the Hotel Kumpeli

Bachelor's Thesis in adventure tourism, 36 pages, 33 appendices

Spring 2011

ABSTRACT

This thesis is done as an assignment for the Hotel Kumpeli and the objective is to update the safety manual of the hotel and draft a security document for the spa. The hotel Kumpeli is located in Heinola and owned by a private couple.

The purpose of this thesis is to update the incorrect information from the hotel's safety manual and define the individual risks in Kumpeli's spa, help the personnel in preventing possible risks and in dealing with dangerous situations. The safety manual and the security plan are intended to help the personnel in their everyday activities and to maintain and improve hotel's safety.

This thesis consists of the updating of the safety manual of Hotel Kumpeli, drafting of the security plan for Kumpeli's spa and of this report which deals with the laws affecting emergency planning and drafting of the security plan for the spa.

The data has been collected by interviewing the Reception Manager and the personnel of the hotel Kumpeli and by learning about the laws affecting emergency planning and the instructions given by the Consumer Office about spa safety.

Key words: safety, emergencies, prevention, a security document of a spa, Hotel Kumpeli

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA	2
2.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	2
2.2	Rajaukset	3
3	HOTELLI KUMPELI OY:N KUVAUS	4
4	OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA	6
4.1	Lait ja asetukset	6
4.1.1	Pelastuslaki	6
4.1.2	Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta	8
4.1.3	Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta	9
4.1.4	Uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimukset	9
4.1.5	Alkoholilaki	11
4.2	Pelastussuunnitelma	12
4.3	Turvallisuusasiakirja	14
5	KYLPYLÄN TURVALLISUUSASIAKIRJAN LAATIMINEN	16
5.1	Kylpylän turvallisuusasiakirja kuluttajaviraston ohjeiden mukaan	17
5.2	Riskikartoitus	22
5.2.1	Tapaturmat ja sairaskohtaukset	25
5.2.2	Paloturvallisuus	26
5.2.3	Vesivahingot ja kemikaalivuodot	27
6	PROSESSIN JA PRODUKTIN ARVIOINTI	29
6.1	Aiheen arviointi	29
6.2	Aikataulut	30
6.3	Työn luotettavuus	31
6.4	Tavoitteiden toteutuminen ja oma oppiminen	31
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on toimeksianto Hotelli Kumpelin Oy:n vastaanottopäällikkö Leena Auviselta. Hotelli Kumpeli sijaitsee Heinolassa Kymijoen rannalla, ja se keskittyy tarjoamaan majoitus-, ravitsemus- ja kokouspalveluja. Lisäksi hotellin vanha allasosasto on remontoitu kylpyläksi ja uusi kylpylä avattu yleisölle kesällä 2010. Opinnäytetyön aiheena on Hotelli Kumpeli Oy:n pelastussuunnitelman päivittäminen sekä lakisääteisen turvallisuusasiakirjan laatiminen Kumpelin kylpyläosastolle.

Erityisesti tässä opinnäytetyössä keskitytään turvallisuuseikkoihin hotelli Kumpelin kylpylässä ja kylpylän turvallisuusasiakirjan laatimiseen. Kylpylän turvallisuusasiakirjan tarkoituksena on toimia käytännönläheisenä apuvälineenä kylpylän työntekijöille, jota jokapäiväisessä työnteossa hyödyntämällä pystyttäisiin minimoimaan kylpylän riskejä ja myös toimimaan mahdollisissa hätätilanteissa. Kylpylän turvallisuutta kartoitetaan riskikartoituksella, jonka pohjalta laaditaan vaaratilanteiden varalta toimintaohjeita työntekijöiden avuksi.

Opinnäytetyö koostuu pelastussuunnitelman päivittämisestä, kylpylän turvallisuusasiakirjan laadinnasta sekä tästä raportista. Hotelli Kumpelin pelastussuunnitelmasta päivitetään toimeksiantajan toiveiden mukaisesti vanhentuneet tiedot ja korjataan ensimmäisen ja kolmannen kerroksen pohjapiirustukset hotellissa tapahtuneiden rakenteellisten muutosten vuoksi. Kylpylälle laaditaan oma turvallisuusasiakirja lakien ja kuluttajaviraston antamien ohjeiden mukaisesti. Tässä raportissa käsitellään turvallisuussuunnitteluun vaikuttavia lakeja ja asetuksia, avataan käsitteet pelastussuunnitelma ja turvallisuusasiakirja sekä selvitetään, kuinka Kumpelin turvallisuusasiakirja on rakentunut.

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA

Hotelli Kumpelin edellinen pelastussuunnitelman päivitys on vuodelta 2007, jonka jälkeen Hotelli Kumpelin allasosasto on remontoitu kylpyläksi. Hotellin pelastussuunnitelman päivittämiselle sekä kylpyläosaston turvallisuusasiakirjan laatimiseksi on lakisääteiset perusteet. On siis ajankohtaista päivittää Kumpelin pelastussuunnitelma sekä laatia uusitulle kylpyläosastolle oma turvallisuusasiakirjansa.

Kävin tapaamassa vastaanottopäällikkö Leena Auvista Hotelli Kumpelilla helmikuussa 2011. Tapaamisessa sovimme työni pääpiirteistä sekä painotuksista, ja pääsin samalla tutustumaan hotelliin sekä uuteen kylpylään. Tapaamisessa ilmeni, että tarvetta hotellin pelastussuunnitelman kaikkien osien päivittämiselle ei ole, sillä vanha pelastussuunnitelma pitää monilta osin paikkansa vielä nykyäänkin. Sen sijaan vanhaa pelastussuunnitelmaa tulisi paikoin korjata muun muassa pohjapiirrosten ja vanhentuneiden tietojen osalta. Auvisen toivomuksena oli myös, että tekisin kylpylälle oman turvallisuusasiakirjan. Erityisesti työn toiminnallinen osuus keskittyy siis juuri kylpylän turvallisuusseikkoihin ja kylpyläosastoa koskevan turvallisuusasiakirjan laatimiseen. (Auvinen 2011.)

Kylpylän turvallisuusasiakirja olisi mahdollista myös liittää osaksi hotellin pelastussuunnitelmaa, mutta toimeksiantajan mukaan selkeintä on pitää pelastussuunnitelma ja kylpylän turvallisuusasiakirja omina dokumentteinaan ja vain päivittää pelastussuunnitelmaa kylpylää koskevien turvallisuusseikkojen osalta.

2.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Työni tarkoituksena on auttaa hotelli Kumpelin kylpylässä työskenteleviä sekä kylpyläkävijöitä tiedostamaan ja hallitsemaan kylpylätoimintaan liittyviä riskejä. Turvallisuutta ei pidä ottaa itsestäänselvyytenä, vaan riskien toteutumisen mahdollisuus on otettava huomioon. Riskeihin varautumalla ja oikeat toimintamallit omaksumalla kylpylähenkilökunta voi parantaa niin henkilöstön kun asiakkaiden turvallisuutta.

Tarkoitukseni on laatia Hotelli Kumpeli Oy:n kylpyläosastolle oma turvallisuusasiakirja. Tämän turvallisuusasiakirjan tarkoituksena on lisätä kylpylässä toimivan henkilöstön tietoisuutta kylpylää koskevista turvallisuusseikoista sekä siten parantaa asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuutta. Tavoitteena on laatia kylpylän henkilökunnalle toimiva ja mahdollisimman selkeä turvallisuusasiakirja, jota pystyttäisiin hyödyntämään työvälineenä jokapäiväisessä toiminnassa.

Lisäksi päivitän koko hotellia koskevan pelastussuunnitelman vastaanottopäällikkö Leena Auvisen osoittamien vanhentuneiden tietojen sekä pohjapiirrosten osalta nykyisyyttä vastaavaksi. Pelastussuunnitelmaa ei ole muuten tarvetta ruveta muuttamaan.

2.2 Rajaukset

Aloitellessani opinnäytetyötäni mietimme yhdessä vastaanottopäällikkö Leena Auvisen kanssa opinnäytetyöni aiheen rajausta. Tulimme siihen tulokseen, että työni tärkein painopiste on laatia lakeja ja asetuksia noudattaen sekä kuluttajaviraston kylpyläturvallisuudelle asettamia ohjeita soveltaen turvallisuusasiakirja kylpylälle. Turvallisuusasiakirjassa tärkeään osaan nostan toimeksiantajan toiveiden mukaisesti kylpylän toimintaan kohdistuvien riskien kartoittamisen sekä toimintaohjeiden laatimisen onnettomuustilanteita varten. Kylpylän riskien kartoittamisessa keskityn vain suurimpiin riskeihin, jotta turvallisuusasiakirja pysyisi selkeänä ja siten käyttäjätavallisempänä. Riskikartoituksen tehtyäni keskityn selkeiden toimintaohjeiden laatimiseen mahdollisia onnettomuustilanteita varten. Turvallisuusasiakirjaa laatiessani otan huomioon myös henkilöstön mahdolliset toiveet siihen sisällytettävistä asioista. Turvallisuusasiakirjassa en huomioi kylpylässä tarjolla olevia hoitoja.

Toinen osa opinnäytetyöni varsinaista toiminnallista osuutta on hotellin pelastussuunnitelmassa esiintyvien virheelliset tietojen sekä pelastussuunnitelman liitteenä olevin vanhentuneiden pohjapiirrosten päivittäminen. Vastaanottopäällikkö Leena Auvisen mukaan palotarkastaja Jari Vornanen oli aiemmin keväällä 2011 pelastussuunnitelman tarkastanut ja todennut sen pitävän muutamia vanhentuneita tie-

toja sekä ensimmäisen ja kolmannen kerroksen pohjapiirroksia lukuun ottamatta paikkansa. Hotellin pelastussuunnitelmasta päivitän siis vanhentuneet tiedot ja osittain muuttuneet pohjapiirrokset nykyisyyttä vastaaviksi.

3 HOTELLI KUMPELI OY:N KUVAUS

Hotelli Kumpeli Oy sijaitsee Heinolassa, järven rannalla, noin kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Hotelli on rakennettu vuonna 1986, ja sitä on laajennettu vuonna 1991. Hotelli Kumpeli Oy on ollut vuodesta 1993 lähtien Pekka ja Eira Lerkkasen yksityisomistuksessa. Majoituspalveluiden lisäksi hotellissa on ravintola, kokoustiloja sekä kesällä 2010 auennut uusi, remontoitu kylpylä. Kylpyläosasto sijaitsee hotellin vanhalla puolella.

Kumpeli on monipuolinen kylpylähotelli. Kolmikerroksisessa hotellissa on 119 huonetta, joista kaikista on parveke- tai pationäkymä järvelle tai puistoon. Hotellin ravintolassa tarjoillaan á la carte ruokaa, ja kesäisin käytössä ovat myös ravintolan ulkoterassit, joilta aukeavat näkymä Kymijoelle. Majoitus- ja ravintolapalvelujen lisäksi hotellissa on kokoustiloja, jotka taipuvat aina kahden hengen neuvotteluista yli sadan hengen luentotilaisuuksiin. Hotellin välittömässä läheisyydessä sijaitsevat myös veloituksettomat pysäköintipaikat. (Kumpeli Spa 2010.)

Hotelli Kumpelin kylpyläosasto remontoitiin vuosien 2009 ja 2010 välisenä aikana ja uudistunut kylpylä avattiin asiakkaiden käyttöön kesällä 2010. Uudistetussa kylpylässä on neljä eri saunaa: perinteisen suomalaisen sekä höyrysaunan lisäksi on infrapuna- ja aromisauna. Allasosastoa laajennettiin ja yhden uima-altaan lisäksi kylpylässä on nykyään kaksi poreallasta, terapia-allas sekä kylmä/kuumakävelyaltaat. Saunamaailman ja allasosaston lisäksi kylpylässä on niin kutsuttu relax-tila, jossa on lämpötuolit, suolahuone, kuntosali sekä asiakkaiden iloksi kylpylän oma ulkoterassi joen äärellä. Kylpylä on avoinna maanantaista lauantaihin kello 14–21 ja kesäaikaan 2.5.2011 alkaen joka päivä kello 13–21. Muina aikoina kylpylä voidaan avata ryhmille tilauksesta. (Auvinen 2011; Kumpeli Spa 2010.)

Kumpeli Spassa on mahdollisuus nauttia myös erilaisista hoidoista. Ensinnäkin tarjolla on hierontaa. Tarjolla olevia hieronnan eri muotoja ovat muun muassa klassinen, aroma- ja shiatsuhieronta sekä vyöhyketerapia. Toiseksi on tarjolla monipuolisesti kosmetologin palveluja, kuten erilaisia kasvo-, käsi- ja jalkahoitoja, vartalohoitoja sekä ripsien muotoilua ja värjäämistä, tilauksesta myös esimerkiksi juhla- tai häämeikkausta. Lisäksi tarjolla on muun muassa akupunktiota ja selluliittihoitoa. (Kumpeli Spa 2010.)

Kumpelissa vierailun yhteydessä on mahdollisuus kokea myös liikunnan iloa erilaisten aktiviteettien kautta. Hotellia ympäröivä luonto antaa hyvät mahdollisuudet toteuttaa esimerkiksi sauvakävelyä, melontaa tai murtomaahiihtoa. Hiihtoladuille sekä kuntopolulle pääsee suoraan hotellin pihasta. Tarjolla on vuokrattavia välineitä aina kävelysauvoista kirkkoveeneeseen, ja talvella järjestetään myös moottorikelkkasafareja ryhmille. Kumpelin myyntipalvelulta voi myös pyytää tarjousta erilaisista järjestetyistä aktiviteeteista. (Kumpeli Spa 2010.)

4 OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA

Tietoperustana työssäni ovat lait ja asetukset, ja turvallisuusasiakirjan laadinnassa apunani ovat kuluttajaviraston ja Suomen Hotelli- ja Ravintolaliiton laatimat ohjeet kylpyläturvallisuuden parantamiseksi. Keskeisimpiä käsitteitä opinnäytetyössäni ovat pelastussuunnitelma sekä turvallisuusasiakirja, joita selvennän alaluvuissa 4.2 ja 4.3.

4.1 Lait ja asetukset

Opinnäytetyössäni tietoperustana ovat lait ja asetukset. Laeista ja asetuksista tärkeimpiä opinnäytetyöni toiminnallista osuutta eli pelastussuunnitelman päivittämistä ja turvallisuusasiakirjan laadintaa koskien ovat pelastuslaki, valtioneuvoston asetus pelastustoimesta, laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta, sosiaali- ja terveysministeriön asetus uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista sekä alkoholilaki. Pelastuslaki, valtioneuvoston asetus pelastustoimesta sekä laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta antavat määräyksiä ja velvoitteita, jotka koskevat rakennusten ja laitteiden käyttöturvallisuutta, kuluttajapalvelusten turvallisuutta sekä pelastussuunnitelman ja turvallisuusasiakirjan laadintaa ja sisältöä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa asetetaan velvoitteita muun muassa uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laadun tarkkailuun ja näytteidenottoon. Alkoholilaissa taas määrätään muun muassa anniskelualueen rajaamista sekä anniskelupaikan valvontaa koskevista seikoista. Näitä lakeja ja asetuksia käytän perustana hotelli Kumpelin pelastussuunnitelman päivittämisessä sekä kylpylän turvallisuusasiakirjan laadinnassa.

4.1.1 Pelastuslaki

Pelastuslaissa säädetään pelastussuunnitelman laadintavelvollisuudesta. Pelastuslakia sovelletaan muun muassa tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseksi ja pelastamiseksi tar-

koitettuun pelastustoimintaan sekä väestönsuojeluun (Pelastuslaki 1 §). Pelastuslain kahdeksas pykälä velvoittaa toiminnanharjoittajaa omatoimiseen varautumiseen. Omatoimisella varautumisella tarkoitetaan toiminnanharjoittajan velvollisuutta pyrkiä ehkäisemään vaaratilanteita, velvollisuutta varautua mahdollisiin vaaratilanteisiin ennalta, sekä varautumista sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin toiminnanharjoittaja omatoimisesti kykenee (Pelastuslaki 8 §). Pelastuslain yhdeksännessä pykälässä annetaan varsinainen pelastussuunnitelman suunnitteluvelvoite. Yhdeksännen pykälän mukaan pelastussuunnitelma on laadittava rakennukseen tai muuhun kohteeseen, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat (Pelastuslaki 9 §). Käytännössä pelastuslaissa velvoitetaan toiminnanharjoittajaa toiminnan luonteesta ja laajuudesta riippuen laatimaan pelastussuunnitelma.

Pelastuslain 468/2003 22 § velvoittaa rakennuksen omistajaa ja haltijaa huolehtimaan rakennusten ja laitteiden käyttöturvallisuudesta. Ensinnäkin viranomaisten määräämien ja säädöksissä vaadittujen sammutus-, pelastus- ja torjuntakaluston, sammutus- ja pelastustyötä helpottavien laitteiden, palonilmaisimien ja hälytyslaitteiden sekä muiden onnettomuuden vaaraa ilmaisevien laitteiden, poistumisreittien opasteiden ja turvamerkintöjen tulee olla asianmukaisesti huollettu ja tarkastettu sekä toimintakunnossa. Myös väestönsuojan varusteiden ja laitteiden tulee olla huollettu ja toimintakunnossa. Toiseksi rakennuksen omistajan tulee huolehtia tulisijojen ja savuhormien nuohouksen säännöllisestä ja asianmukaisesta järjestämisestä. Kolmanneksi rakennuksen omistajan vastuulla on huolehtia ilmanvaihtokanavien ja -laitteistojen säännöllisestä huollosta ja puhdistuksesta. Lisäksi pelastuslain 468/2003 32 § velvoittaa rakennuksen omistajaa huolehtimaan uloskäytävien ja kulkureittien esteettömyydestä. Kulkureiteillä ei saa säilyttää mitään tavaraa ja uloskäytävät on tarvittaessa merkittävä ja valaistava asianmukaisesti. (Pelastuslaki 468/2003, 22 §, 32 §.)

4.1.2 Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta

Valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta säädetään tarkemmin pelastussuunnitelman laadintavelvollisuudesta sekä pelastussuunnitelman sisällöstä. Valtioneuvoston pelastustoimiasetuksen yhdeksännessä pykälässä asetetaan velvollisuus laatia pelastussuunnitelma hotelleihin ja muihin yli 10 majoituspaikan majoitustiloihin, kokoontumis- ja liiketiloihin, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita; yrityksiin joissa työntekijöitä ja muita ihmisiä on paikalla yleensä vähintään 30 sekä tiloihin, jotka on varustettu automaattisella sammutuslaitteistolla tai paloilmoitimella. Lisäksi pelastussuunnitelma on laadittava yleisötapahurtumisiin, joissa osallistujien suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi mahdollisen onnettomuuden aiheuttamat vahingot voisivat olla vakavat. Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon. Pelastussuunnitelma tai sen yhteenveto on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle. (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 787/2003 9 §.)

Valtioneuvoston asetuksen kymmenennessä pykälässä on seitsenkohtainen selvitys pelastussuunnitelman sisällöstä. Pelastussuunnitelman tulee selvittää ainakin seuraavat asiat:

- ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden aiheuttamat vaikutukset
- toimenpiteet vaaratilanteiden ennaltaehkäisyyn
- poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt
- turvallisuushenkilöstö, sen varaaminen ja kouluttaminen, muun henkilöstön kouluttaminen
- tarvittava materiaali, kuten alkusammutus-, pelastus- ja raivauskalusto, henkisuojaimet ja ensiaputarvikkeet
- toimintaohjeet onnettomuus- ja vaaratilanteiden varalta
- laaditun suunnitelman saattaminen käytännön toimintaan

(Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 787/2003, 10 §.)

4.1.3 Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta

Lakia kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta sovelletaan kulutustavaroihin ja kuluttajapalveluksiin silloin, kun niiden aiheuttamien terveys- ja omaisuusvaarojen ehkäisemisestä ei muussa lainsäädännössä ole säännöksiä. Kuluttajapalveluksissa tässä laissa tarkoitetaan palveluksia, joita elinkeinonharjoittaja tarjoaa, pitää kaupan, myy tai muutoin luovuttaa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita olennaisessa määrin käytetään yksityiseen kulutukseen. (Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004.)

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta määrävän lain kolmannessa pykälässä annetaan elinkeinonharjoittajalle huolellisuusvelvollisuus, jonka mukaan elinkeinonharjoittajan ja muun palvelun tarjoajan on varmistuttava kuluttajapalveluksen turvallisuudesta. Kuluttajapalvelus ei saa aiheuttaa vaaraa kuluttajan tai muun palvelun vaikutuspiiriin kuuluvan henkilön terveydelle tai omaisuudelle. Elinkeinonharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kuluttajapalveluksesta ja siihen liittyvistä riskeistä. Lisäksi elinkeinonharjoittajaa velvoitetaan pitämään onnettomuuskirjanpitoa sekä tekemään ilmoitus valvontaviranomaiselle vakavista onnettomuuksista. (Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004.)

4.1.4 Uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimukset

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa määrätään uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista. Asetuksen kolmannessa pykälässä määrätään allasveden laatuvaatimuksista. Allasvedessä ei saa olla mitään pieneliöitä, loisia tai aineita, jotka voisivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle. Allasveden mikrobiologinen laatu tulee turvata ensisijaisesti veden klooridesinfioinnilla, minkä lisäksi voidaan käyttää myös muita desinfointimenetelmiä. Allasveden tulee täyttää lain esittämät laatuvaatimukset ja sen on oltava käyttötarkoitukseensa sopivaa. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 315/2002.)

Hotelli Kumpelin kylpylän allasvesien laatua valvotaan jatkuvasti. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen neljännen pykälän mukaisesti kunnan terveydensuojeluviranomainen tekee säännöllisiä tutkimuksia kylpylän allasvesistä (Auvinen 2011). Allasvesien laadun varmistamiseksi kylpylän huoltomies suorittaa päivittäistä käyttötarkkailua kylpylässä. Käyttötarkkailuun sisältyy kylpylän allasvesien laadun sekä paluuvesien, poistovesien ja korvausvesien laadun seuraaminen. Lisäksi kylpylän vedenpuhdistuslaitteistoa ja allasvesien laatua valvoo tietokoneohjelma (Väriä 2011). (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 315/2002).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen kuudennessa pykälässä uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista määrätään, että laitoksella tulee olla valvontatutkimusohjelma, jossa laitoksen ominaispiirteet on otettu huomioon. Valvontatutkimusohjelma laaditaan yhteistyössä kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa, ja sen tulee vähintään sisältää allasveden laatuvaatimuksia koskevat määräykset sekä selvityksen näytteidenottoitiheydestä. Lisäksi valvontatutkimusohjelmassa tulee mainita näytteet tutkiva laboratorio sekä siinä nimetä altaille vastaava hoitaja. Valvontatutkimusohjelma on tarkistettava tarvittaessa olosuhteiden muuttuessa tai vähintään viiden vuoden välein. Kumpelin kylpylässä altaiden valvonnasta vastaa huoltomies Petri Väriä, joka huolehtii valvontatutkimusohjelman paikkansapitävyydestä, päivittäisestä sekä valvontatoimenpiteiden noudattamisesta kylpylässä yhdessä terveydensuojeluviranomaisen kanssa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen kymmenennen pykälän mukaan laitoksen ylläpitäjän tehtävänä on tiedottaa altaan käyttäjille allasveden laadusta sekä huolehtia että viimeisimmät valvontatutkimustulokset ovat altaan käyttäjien nähtävillä (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 315/2002).

4.1.5 Alkoholilaki

Alkoholilain 21 b §:n mukaan anniskelupaikassa tulee olla vastaava hoitaja ja hänellä tarpeellinen määrä sijaisia, jotka anniskeluluvan haltija määrää. Vastaavalla hoitajalla sekä hänen sijaisilla on oltava koulutuksen tai kokemuksen kautta hankittu riittävä ammattitaito tehtävään. Vastaava hoitaja ja hänen sijaisensa ovat velvollisia huolehtimaan alkoholilain noudattamisesta anniskelupaikassa. (Alkoholilaki 1143/1994.)

Alkoholilain 21 c pykälä määrää anniskelupaikkaa ja anniskelualueita koskevista vaatimuksista. Ensinnäkin anniskelupaikassa tulee olla riittävästi henkilökuntaa toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen. Kun henkilökuntaa on riittävästi, pystytään anniskelupaikassa ylläpitämään tehokasta valvontaa ja järjestyksenpitoa. Toiseksi alkoholijuomia saa anniskella vain lupaviranomaisen hyväksymällä anniskelualueella. Anniskelualue on rajattava niin, että asiakkaat pystyvät selvästi erottamaan sen. Asiakkaiden kulkemista anniskelualueelle ja sieltä pois on pystyttävä tehokkaasti valvomaan. Kolmanneksi alkoholilain 23 pykälän mukaan alkoholijuoma on nautittava anniskelualueella. Anniskellun alkoholijuoman anniskelupaikasta pois kuljettaminen on kielletty. (Alkoholilaki 1143/1994).

Hotelli Kumpelin kylpylässä anniskelualueita on kylpylän vastaanotto, siltakabinetti sekä virkistyshuone (Auvinen 2011). Asiakkaiden on pystyttävä selkeästi erottamaan anniskelualueen rajat. Kumpelin kylpylässä siltakabinetti, virkistyshuone ja osittain myös vastaanotto ovat seinien rajaamat ja anniskelualue pääsääntöisesti selvästi erotettavissa. Anniskellun alkoholin vieminen näiden tilojen ulkopuolelle ja esimerkiksi allasosastolle ja saunoihin on kielletty. Kylpylähenkilökunnan ja kylpylässä vastaavana hoitajana työskentelevän on ylläpidettävä tehokasta valvontaa, jottei alkoholia kulkeudu asiakkaiden mukana anniskelualueen ulkopuolelle.

4.2 Pelastussuunnitelma

Pelastuslakia sovelletaan muun muassa tulipalojen ja onnettomuuksien ehkäisyyn sekä pelastustoimintaan. Pelastustoiminnalla kyseisessä laissa tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joita suoritetaan onnettomuuksien sattuessa tai uhatessa, ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseksi ja pelastamiseksi, vahinkojen rajoittamiseksi ja seurausten lieventämiseksi. Pelastustoiminta koskettaa osaltaan myös hotelli Kumpelia, sillä pelastuslain kahdeksannen pykälän mukaisesti rakennuksen omistajan on omatoimisesti varauduttava vaaratilanteisiin. Vaaratilanteiden syntymistä on hotellissa pyrittävä ehkäisemään, on pyrittävä varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa sekä varautumaan pelastustoimenpiteisiin, joita pystytään omatoimisesti hotellissa suorittamaan. (Pelastuslaki 468/2003, 1 §, 8 §.)

Pelastuslaki velvoittaa yrityksiä omatoimiseen varautumiseen ja tarvittaessa pelastussuunnitelman laatimiseen. Pelastuslain taustalla on pyrkimys vaaratilanteiden ennaltaehkäisyyn, mahdollisiin onnettomuustilanteisiin varautumiseen sekä toimintamallien luomiseen mahdollisia onnettomuustilanteita varten, jotta ihmiset pystyisivät aloittamaan pelastustoimenpiteet omatoimisesti jo ennen avun saapumista paikalle. Valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta säädetään pelastussuunnitelman laatimisvelvollisuudesta sekä pelastussuunnitelman sisällöstä. (Heljaste, Korkiamäki, Laukkala, Mustonen, Peltonen & Vesterinen 2008.)

Valtioneuvoston asetuksen yhdeksännessä pykälässä määrätään, että pelastussuunnitelma pitää olla laadittuna hotelleissa sekä muissa yli 10 paikan majoitusiloissa. Pelastussuunnitelma pitää olla laadittuna myös kokoontumis- ja liiketiloissa, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita. Tällaisia liiketiloja ovat esimerkiksi yli 50 asiakaspaikan ravintolat. Valtioneuvoston asetus velvoittaa pitämään pelastussuunnitelman ajan tasalla sekä tarvittaessa tiedottamaan henkilöitä, joiden on osallistuttava sen toimeenpanoon. (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 787/2003, 9 §.)

Kaija Taipale ja Virpi Valkjärvi ovat vuonna 2007 tehneet opinnäytetyönä Hotelli Kumpelille pelastussuunnitelman päivityksen. Tämä, edelleen käytössä oleva pelastussuunnitelma on hyvin kattava eikä kaipaa vastaanottopäällikkö Leena Auvi-

sen mukaan suuria muutoksia. Pelastuslaki ja valtioneuvoston asetus pelastustoitimesta ovat pysyneet muuttumattomina vuodesta 2003 alkaen, eikä Kumpelin pelastussuunnitelmaa ole lakien puolesta tarvetta ruveta muuttamaan.

Kumpelin pelastussuunnitelmassa on otettu huomioon pelastuslain omatoimisen varautumisen edellyttämät asiat erityisesti hotellin majoitus- ja ravintolapalveluiden kannalta. Ensinnäkin Kumpelin majoitus- ja ravintolapalveluihin liittyvät onnettomuus-, vahinko- ja vaaratilanteet on selvitetty ja tiedostettu. Pelastussuunnitelmaa varten on riskikartoituksen avulla selvitetty Kumpelin toimintaan kohdistuvia riskejä, joita ovat paloturvallisuus, vesivahingot, sähkökatkokset, omaisuusrikokset, uhka- ja vaaratilanteet, sairaskohtaukset, tapaturmat ja ruokamyrkytykset tietoturvallisuus sekä yleinen vaaratilanne. Riskikartoituksen jälkeen pelastussuunnitelmassa on esitetty toimenpiteet edellä mainittujen onnettomuuksien ja vahinkojen ennaltaehkäisyä varten. Kolmantena huomioon on otettu väestönsuojelu ja esimerkiksi yhteinen kokoontumispaikka onnettomuuden sattuessa on selvennetty. Neljäntenä on tehty listat turvallisuusmateriaalista sekä ensiaputarvikkeista henkilökunnan täydennettäväksi. Viidentenä pelastussuunnitelmaan on sisällytetty toimintaohjeet eri onnettomuus- ja vaaratilanteita varten. Lisäksi on vielä suunniteltu henkilökunnan turvallisuuskoulutusta yhdessä alueen pelastustoimen kanssa. (Taipale & Valkjärvi 2007, liite 11.)

Hotelli Kumpelin nykyinen pelastussuunnitelma käsittelee kylpylää lukuun ottamatta laajasti koko hotellia koskevia turvallisuusseikkoja. Pelastussuunnitelmasta puuttuu kuitenkin uusittua kylpyläosastoa koskeva riskikartoitus ja toimintaohjeet vaaratilanteiden varalle. Kylpylää koskevat turvallisuusseikat olisi mahdollista vain liittää osaksi nykyistä pelastussuunnitelmaa. Tulimme Leena Auvisen kanssa kuitenkin siihen lopputulokseen, että kylpylälle tehdään oma turvallisuusasiakirjansa.

4.3 Turvallisuusasiakirja

Kuten pelastussuunnitelma myös turvallisuusasiakirja tehdään yrityksen oman toiminnan ja toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Turvallisuusasiakirjan tehtävänä on toimia työkaluna yrityksen, tässä tapauksessa yrityksen kylpylän, turvallisuustoiminnan järjestämisessä ja kirjaamisessa.

Turvallisuusasiakirjaa edellytetään muun muassa uimahalleilta, kylpylöiltä, las-kettelukeskuksilta sekä erilaisilta ohjelmapalveluyrityksiltä. Turvallisuusasiakirjan tiedot on myös mahdollista sisällyttää organisaation pelastussuunnitelmaan, mikäli kyseessä on esimerkiksi hotelli, jonka yhteydessä kylpylä toimii. Turvallisuusasiakirja on tapauskohtainen, ja siihen sisällytetään vain ne asiat, jotka ovat toiminnan kannalta relevantteja. Turvallisuusasiakirjan tulee olla tarkoituksenmukainen ja laajuudessaan, ja yksityiskohtaisuudessaan sen pitää vastata palveluiden laajuutta sekä niiden sisältämiä riskejä. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011.)

Laissa kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta asetetaan huolellisuusvelvollisuus palvelun tarjoajille. Huolellisuusvelvollisuudesta säädetään lain kolmannessa pykälässä. Kolmannen pykälän mukaan elinkeinonharjoittajan, toisinsanoen esimerkiksi yrittäjän, on ”olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalveluksesta ei aiheudu vaaraa kuluttajan tai kuluttajaan rinnastettavan henkilön taikka palveluksen vaikutuspiiriin kuuluvan muun henkilön terveydelle tai omaisuudelle.” (Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004.)

Laatimalla turvallisuusasiakirjan palvelun tarjoaja pystyy osoittamaan noudattaneensa laissa määriteltyä huolellisuusvelvollisuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mukaan kulutuspalveluita, joiden käytöstä voi kuluttajille aiheutua vähäistä merkittävämpiä riskejä on palvelun tarjoajan laadittava kirjallinen suunnitelma riskien ennaltaehkäisyä ja vaaratilanteisiin varautumista varten. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mukaan tätä suunnitelmaa kutsutaan yleensä turvallisuusasiakirjaksi. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011.)

Laissa kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta määrätään, että kylpylässä on pidettävä onnettomuuskirjanpitoa sattuneista pienistäkin onnettomuuksista ja haavereista. Lisäksi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuutta koskevan lain neljännessä pykälässä vaaditaan elinkeinonharjoittajaa tekemään ilmoituksen valvontaviranomaiselle vakavampien onnettomuuksien sattuessa. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011; Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004.)

Käytännössä palvelun tarjoaja vastaa aina toiminnan ja tarjoamiensa palveluiden turvallisuudesta. Vastuu palveluiden turvallisuudesta ei siirry turvallisuusasiakirjan laatimisen myötä esimerkiksi pelastusviranomaiselle vaan on edelleen elinkeinonharjoittajan harteilla. Elinkeinoharjoittajan vastuulliseen toimintaan kuuluu, että turvallisuusasiakirja ei jää niin sanotusti hyllyyn pölyttymään, vaan se otetaan myös osaksi käytännön toimintaa. Elinkeinoharjoittajan olisi osaltaan toimittava turvallisuusasiakirjan esittämällä tavalla ja muun muassa perehdytettävä henkilökunta turvallisuusasiakirjan mukaiseen toimintaan vaaratilanteissa. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011.)

5 KYLPYLÄN TURVALLISUUSASIAKIRJAN LAATIMINEN

Omaehtoisesti varautumalla riskeihin pystytään lisäämään turvallisuutta toimipaikassa ja takaamaan toiminnan jatkuminen (Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto ry 2004). Varautumalla riskeihin ei lisätä paitsi asiakkaiden vaan myös henkilökunnan turvallisuutta. Tiedostamalla riskit ja varautumalla niihin työntekijät tuntevat olonsa varmemmiksi töissä ja osaavat hätätilanteessa tehdä oikeita asioita ja toimia tehokkaasti. Näin lisätään myös asiakastyytyväisyyttä kun asiakkaat voivat luottaa siihen, että yrityksessä on panostettu turvallisuuteen ja työntekijät osaavat myös toimia tiettyjen ohjeiden mukaisesti onnettomuustilanteessa. Turvattomuuden tunne ajaa niin asiakkaat kuin vähitellen henkilökunnankin pois toimipaikasta. Toiminnan jatkumisen kannalta on siis tärkeää panostaa turvallisuuteen.

Turvallisuusasiakirjaa laatiessa on otettava huomioon, että sitä ei tehdä yksinomaan viranomaisia vaan erityisesti myös yritystä ja sen henkilöstöä varten. Se voi olla osa yrityksen laatujärjestelmää, ja sen tulee saumattomasti liittyä yrityksen pelastussuunnitelmaan, vaikka pelastussuunnitelma ja turvallisuusasiakirja voidaankin pitää omina erillisinä asiakirjoina. Turvallisuusasiakirja laaditaan yrityksen toiminta ja toimintaympäristö huomioon ottaen, ja siihen kirjataan vain yrityksen oman toiminnan kannalta tärkeitä asioita. Turvallisuusasiakirjan on oltava realistinen ja käytännön toimintaa tukeva, jotta hädän hetkellä siitä olisi mahdollisimman paljon apua. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011.)

Turvallisuusasiakirjan on oltava laajuutensa ja yksityiskohtaisuutensa puolesta tarkoituksenmukainen. Sen tulee sisältää ne asiat, joita kyseessä oleva toiminta edellyttää. Turvallisuusasiakirjaa laatiessa on muistettava, että juuri ja juuri vähimmäisvaatimukset täyttävä versio ei ole se paras mahdollinen, ja toisaalta taas ei kannata pyrkiä tekemään täydellistä heti ensimmäisellä kerralla, sillä versiota on aiheellista myöhemmin kehittää saatujen kokemusten perusteella. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011.)

Hotelli Kumpelin kylpylälle laatimani turvallisuusasiakirjan sisällön muodostin soveltamalla kahta eri ohjetta. Sisällön hahmottamisen ja laadinnan tukena hyödynsin ensinnäkin turvallisuus- ja kemikaaliviraston mallia turvallisuusasiakirjan

sisällöstä ja toiseksi kuluttajaviraston ohjeita kylpylän turvallisuusasiakirjan sisältöä koskevista vähimmäisvaatimuksista. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston turvallisuusasiakirjamallissa määriteltiin yleisesti ja laajemmin turvallisuusasiakirjan sisältöä, kun taas kuluttajaviraston ohjeissa määriteltiin palvelulajikohtaisesti kylpylän turvallisuusasiakirjan sisältöä koskevat vähimmäisvaatimukset. Lisäksi vierailin toisen kerran hotelli Kumpelissa 11.4.2011, jolloin kävimme Kumpelin vastaanottopäällikkö Leena Auvisen kanssa läpi toimeksiantajan toiveita turvallisuusasiakirjan sisällöstä. Auvinen toivoi käytännönläheistä kylpylän työ- ja asiakas-turvallisuutta parantavaa turvallisuusasiakirjaa, joka helpottaisi kylpylätyöntekijöiden toimintaa hätätilanteessa ja jossa olisi laadittuna toimintaohjeet eri onnettomuustilanteiden varalta (Auvinen 2011).

5.1 Kylpylän turvallisuusasiakirja kuluttajaviraston ohjeiden mukaan

Kuluttajavirasto on laatinut vuonna 2002 ohjeet uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämiseksi. Ohjeissa määritellään kylpyläturvallisuudelle vähimmäisvaatimukset sekä kylpylän turvallisuusasiakirjan sisällön vähimmäistiedot. Kuluttajaviraston kylpyläturvallisuutta koskevien ohjeiden tarkoituksena on lisätä turvallisuutta, tehostaa turvallisuuden valvontaa sekä ennaltaehkäistä onnettomuuksia ja tapaturmia kylpylöissä ja uimahalleissa (Kuluttajavirasto 2002).

Kuluttajaviraston ohjeissa asetetaan kylpyläturvallisuudelle vähimmäisvaatimuksia. Ensinnäkin kylpylä tai sen palvelujen käyttäminen ei saa aiheuttaa kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle vaaraa. Toiseksi kylpylän on oltava joka hetki turvallinen käyttäjäryhmä ja käyttäjien lukumäärä huomioon ottaen. Kolmanneksi toiminnanharjoittajan on etukäteen määriteltävä käyttäjien yhtäaikainen enimmäismäärä kylpylässä, jotta valvonta ja turvallisuus ovat mahdollisia. Lisäksi kylpylöiden allasvesien laadusta ja valvonnasta säädetään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksessa uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (315/2002). (Kuluttajavirasto 2002.)

Kuluttajaviraston ohjeiden mukainen vähimmäistiedot sisältävä kylpylän turvallisuusasiakirja koostuu kahdeksasta osasta: ensimmäisessä osassa määritellään kyl-

pylän turvallisuudesta vastaava henkilö ja hänen tehtävänsä. Seuraavaksi määritellään työvuoron turvallisuusvastaava, hänen asemansa ja tehtävänsä sekä menettely, jolla vastuun vaihtuminen vahvistetaan. Kolmas osa koskee käyttäjiä ja käyttäjäryhmiä. Siinä määritellään käyttäjien yhtäaikainen enimmäismäärä kylpylässä, sekä mahdolliset kohdekohtaiset ohjeet lasten ja erityisryhmien turvallisuuden varmistamiseksi. Neljännessä osassa on siivousohjelma, joka pitää sisällään siivoussuunnitelman -ajankohtineen ja -menetelmineen, sekä ohjeet siivouksessa käytettävien koneiden turvalliseen käyttöön ja säilytykseen. Turvallisuusasiakirjan viidennessä osassa ovat uima-altaan laitteet ja koneet. Siinä tulisi selvittää koneiden ja laitteiden käyttöä koskevat turvallisuusohjeet, kuvata huollon järjestämistä sekä ohjeistaa päivittäis- ja määräaikaistarkastuksista. Kuudennessa osassa ovat toimintaohjeet tapaturmatilanteita varten. Siinä tulisi selvittää ohjeet avun hälyttämisestä ja varajärjestelmistä, työnjako ja johtamisvastuu, toimintajärjestys onnettomuustilanteessa, luettelo ensiapuvarusteista sekä listattuna pelastusvälineet ja ensiapujärjestelyt. Seitsemännessä osassa ovat onnettomuuskirjanpito ja onnettomuuden syyn tutkimus, johon sisältyvät onnettomuudet ja vakavat läheltä piti -tilanteet sekä kuvaus onnettomuuskirjanpidon ja tutkimuksen järjestämisestä. Viimeisessä kahdeksannessa osassa on käyttöpäiväkirja, johon merkitään päivittäinen rutiinitarkastus, kävijämäärä, laitteiden toimintahäiriöt, sekä sattuneet tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet. (Kuluttajavirasto 2002.)

Hotelli Kumpelin kylpylälle ei ole määritelty varsinaisia käyttäjäryhmiä, sillä kylpylän palveluja voi käyttää pääsääntöisesti kaikki hotellin asiakkaat. Liikuntarajoitteisten mahdollisuudet kylpylässä toimimiseen ovat kuitenkin rajalliset, sillä kylpylässä ei ole tarvittavia apuvälineitä ja luiskia liikuntarajoitteisten toimimisen avuksi. Liikuntarajoitteisilla olisi oltava oma avustaja mukana kylpylässä. Kylpylän palveluja ei myöskään ole suunnattu lapsille vaan enemmän aikuisille. Kylpylään on tavoitteena luoda rauhallinen mieltä ja kehoa rentouttava ilmapiiri. (Auvinen 2011.)

Kylpylän on oltava turvallinen asiakkaille hygienian osalta. Kylpylätilat kuuluvat korkeaa hygieniatasoa vaativiin tiloihin ja tilojen hygieniatason ylläpitäminen vaatii siivoajilta asiantuntemusta. Säännöllisellä ja kävijämäärään nähden riittävällä siivouksella ylläpidetään kylpylän hyvää hygieniatasoa ja vähennetään liu-

kastumisvaaraa (Kuluttajavirasto 2002). Siivousvälineiden, -aineiden, -koneiden ja -menetelmien tulee olla sellaisia, ettei niiden käytöstä aiheudu vaaraa kylpylän palveluja käyttävälle (Kuluttajavirasto 2002). Hotelli Kumpelin kylpylässä siivousvälineitä, -aineita ja lattianhoitokonetta säilytetään niille varatussa asianmukaisessa, lukitussa siivousvälinehuoneessa.

Kumpelin kylpylän turvallisuusasiakirjassa osana olevaa siivousohjelmaa varten haastattelin hotellin siivoojaa Merja Monosta. Yhdessä siivoojan kanssa kävimme läpi muun muassa kylpylän siivousta koskevia periaatteita ja laadimme listan siivousajankohdista sekä siivouksessa käytettävistä laitteista ja aineista. Siivousohjelman tarkoituksena on toimia niin sanottuna muistilistana kylpylässä vakinaisesti työskenteleville siivoojille sekä apuvälineenä uusien työntekijöiden perehdyttämisessä. Kylpylän siivouspäiväkirjaan toimii eräänlaisena muistilistana kylpylässä tehdyistä siivouksista sekä apuvälineenä siivousten suunnittelussa.

Kylpylän laitteista ja koneista huolehtii hotelli Kumpelin huoltomies Petri Värilä. Huoltomies vastaa kylpylän laitteiden ja koneiden huollosta ja valvonnasta, sekä muun henkilökunnan perehdyttämisestä laitteiden käyttöön ja niitä koskeviin turvallisuusohjeisiin. Kylpylän laitteisiin ja koneisiin lukeutuvat vedenpuhdistuslaitteisto, ilmanvaihtokone sekä saunojen kiukaat. Petri Värilä seuraa ja tarkastaa kylpylän laitteiden ja koneiden toimintaa päivittäin sekä pitää omaa kirjanpitoaan. Allasvesilaitteita ei saa käyttää kuin koulutuksen saanut henkilö ja huoltomies Petri Värilä on Kumpelissa ainoa, jolla on tämä koulutus. Hänen vastuullaan on siis järjestää Kumpelin kylpylän allasvesilaitteiden huolto ja tehdä niille päivittäis- ja määräaikaistarkastukset. (Värilä 2011.)

Henkilökunnan on osattava hälyttää apua ja tiedettävä erilaiset keinot avun hälyttämiseksi. Puhelimen vieressä on oltava ainakin kirjalliset soitto-ohjeet, toimipaikan osoite sekä tarpeelliset numerot. Kaikkien työntekijöiden kesken tulisi olla selvää tehtävänjaon ja johtamisvastuun määräytyminen onnettomuustilanteessa. Esimerkiksi että kuka pelastaa, elvyttää, kuka tekee hätäilmoituksen ja kuka menee opastamaan. (Kuluttajavirasto 2002.)

Kylpylän henkilökunnalle olisi hyvä järjestää vähintään kerran vuodessa turvallisuuskoulutusta ja valmiusharjoitus. Tällöin kerrattaisiin käytännössä avun hälyttämistoimenpiteet sekä toiminta eri onnettomuustilanteissa, kuten tyypillisimmissä sairaskohtaustapauksissa ja tapaturmissa. Erityisen tärkeää olisi harjoitella pelastustoimenpiteitä sekä henkilöstön yhteistoimintaa. (Kuluttajavirasto 2002.)

Stutts ja Wortman määrittelevät tapaturman odottamattomissa olevana ja suunnittelemana tapahtumana tai tilanteena. Vaikka jokaisesta tapaturmasta ei seuraa loukkaantumista, niin niillä on kuitenkin vaikutusta hotellin liiketoimintaan. Onnettomuuden tutkinnan tarkoituksena on selvittää onnettomuuden syy sekä pyrkiä ennaltaehkäisemään vastaavia tapauksia tulevaisuudessa. Jokaista tapaturmaa tulisi pitää merkinä siitä, että potentiaali suurempiin vahinkoihin ja loukkaantumisiin on olemassa ja jokainen tapaturma tulisikin selvittää perinpohjaisesti. (Stutts & Wortman 2006.)

Laiassa kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta määrätään toiminnanharjoittaja tekemään ilmoitus valvontaviranomaiselle palvelussa aiheutuneesta onnettomuudesta tai vaaratilanteesta. Kylpylän turvallisuusasiakirjaan liitin turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimesta laaditun mallin pohjalta sovelletun tapausilmoituslomakkeen, joka tulisi onnettomuustilanteessa paikalla olleen työntekijän toimesta täyttää mahdollisimman pian onnettomuuden tai vakavan läheltä piti -tilanteen jälkeen. Lisäksi lain kolmannen pykälän määräämän huolellisuusvelvollisuuden täyttämiseksi tulee seurata pienempiäkin onnettomuuksia ja vaaratilanteita, vaikka niistä ei viranomaiselle olisikaan tarvetta ilmoittaa (Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004). Tällaiset pienemmät onnettomuudet ja vaaratilanteet kirjataan onnettomuuskirjanpitoon.

Työntekijöiden tulee päivittää onnettomuuskirjanpitoa oma-aloitteisesti ja säännöllisesti asiakasturvallisuuden parantamiseksi. Kynnys kirjausten tekoon olisi pidettävä alhaisena, ja johdon tulisi kannustaa työntekijöitä kirjausten tekemiseen ilman pelkoa seuraamuksista. Ajantasaista onnettomuuskirjanpitoa voitaisiin hyödyntää yrityksen turvallisuustoiminnan kehittämisessä. Työnjohdon tulisi seurata kirjanpitoa ja tarvittaessa kirjausten perusteella esille nousevien ongelmien

pohjalta ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuuden parantamiseksi. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011.)

Kuluttajaviraston ohjeiden mukaan kylpylässä on suoritettava käyttötarkkailua sekä pidettävä käyttöpäiväkirjaa. Käyttötarkkailulla tarkoitetaan jatkuvaa olosuhteiden ja turvallisuustason seuranta kylpylässä. Tätä jatkuvaa seuranta suoritetaan päivittäin vähintään ennen asiakkaiden päästämistä tiloihin sekä huippukuormituksen aikana. Hotelli Kumpelin kylpylässä käyttötarkkailua suorittaa päivittäin huoltomies Petri Värilä. Huoltomies pitää käyttötarkkailusta omaa kirjanpitoaan, johon hän merkitsee päivittäisen rutiinitarkastuksen, kävijämäärät, laitteiden toimintahäiriöt sekä sattuneet tapaturmat ja läheltä piti –tapaukset. (Värilä 2011; Kuluttajavirasto 2002.)

Kylpylän tilojen ja rakenteiden on oltava turvallisia. Kuluttajaviraston ohjeissa kylpyläturvallisuuden edistämiseksi esitetään kylpylärakenteita ja -tiloja koskevia turvallisuusvaatimuksia: ensinnäkin kylpylän pintamateriaalien on oltava hygieenisii, korroosionkestäviä ja helposti puhdistettavia. Toiseksi allasosaston lattioissa ei saa olla muita kuin veden poistamiseen tarkoitettuja aukkoja sekä välttämättömiä huoltoaukkoja. Kolmanneksi lattiakaivojen ynnä muiden vedenpoistoaukkojen kannet on oltava kiinnitettynä niin, ettei niitä pysty ilman työkalua irrottamaan. Kumpelin kylpylän vedenpoistoaukot on kiinnitetty työkalua apuna käyttäen. Huolto- ja kunnossapitotöiden jälkeen on huolehdittava kansien asennuksesta paikoilleen. Neljänneksi kylpylän pintamateriaaleissa ja kosketeltavissa pinnoissa ei saa olla teräviä ulkonemia tai kulmia, jotka voisivat aiheuttaa tapaturman vaaran. Viidenneksi lattioiden, altaiden ja lauderakenteiden pintamateriaalien tulee olla liukastumisvaaraa vähentäviä. Hotelli Kumpelin kylpylässä on liukastumista ennaltaehkäisevät turvalattiat. (Kuluttajavirasto 2002.)

Kylpylän valvontapaikasta on oltava esteetön näkyvyys altaille (Kuluttajavirasto 2002). Arkkitehti on suunnitellut Hotelli Kumpelin kylpylän niin, että kylpylän vastaanotosta, jossa työskennellään, on esteetön näkyvyys uima-altaalle. Lisäksi valvontaa on Kumpelin kylpylässä tehostettu kameravalvonnalla, joka kattaa myös katvealueet, joille kylpylän vastaanotosta ei ole suoraa näkyvyyttä. Kuluttajaviraston ohjeiden mukaan kylpylöissä, joissa yhteenlaskettu vesipinta-ala on alle

200 neliömetriä, voitaisiin valvonta hiljaisempina hetkinä järjestää allasalueen kameravalvonnalla, jota seurattaisiin henkilökunnan toimesta (Kuluttajavirasto 2002). Hotelli Kumpelin kylpylässä on aukioloaikoina kuitenkin pääsääntöisesti aina valvoja paikalla. Kylpylässä on kyltit tiedottamassa asiakkaita kameravalvonnasta.

Kuluttajaviraston ohjeissa olevien turvallisuusasiakirjan vähimmäistietojen lisäksi olen lisännyt Kumpelin turvallisuusasiakirjaan muutamia lukuja turvallisuus- ja kemikaaliviraston turvallisuusasiakirjamallia soveltaen. Turvallisuusasiakirjan alkuun kirjasin yrityksen tiedot ja selvitin yleisesti turvallisuusasiakirjan tarkoitusta. Vastaanottopäällikkö Leena Auvisen toiveiden mukaisesti lisäsin myös kylpylän käyttäjien opastamista käsittelevän kohdan, jossa osana ovat kylpylän järjestyssäännöt sekä puhtausohjeet asiakkaita varten (voidaan esimerkiksi laittaa naisten ja miesten pukuhuoneiden seinille). Liitin myös yhteistyössä vastaanottopäällikkö Leena Auvisen, huoltomies Petri Värilän ja siivooja Merja Monosen kanssa laatimani riskikartoituksen osaksi turvallisuusasiakirjaa. Riskikartoituksen pohjalta laadin toimintaohjeet vesivahinko- ja kemikaalivuototilanteita sekä palovammojen ja haavojen ensiapua varten. Toimeksiantajan toiveesta liitin toimintaohjeet tapaturma- ja sairastilanteita ja tulipalotilannetta varten suoraan hotelli Kumpelin pelastussuunnitelmasta, jotta hotellin kaikkien työntekijöiden vaaratilanteessa toiminnan taustalla vaikuttaisi sama ohjeistus. Myös ohjeet käsisammuttimen käyttöön, aikuisen paineluelvytykseen sekä hätäilmoituksen tekoon liitin osaksi turvallisuusasiakirjaa suoraan pelastussuunnitelmasta. Turvallisuusasiakirjan loppuun laitoin taulukon turvallisuusasiakirjan päivittämistä varten. Turvallisuusasiakirjan liitteenä on laatimani kylpylän pohjapiirustus, johon merkitsin poistumistiet, jauhesammuttimet sekä kylpylän pikapalopostin.

5.2 Riskikartoitus

Riskienhallinnan tavoitteena on hallita tunnistettuja riskejä, vaikka kaikkia riskejä ei pystytä tunnistamaan ja hallitsemaan. Riskin ottaminen onkin yksi osa riskienhallintaa. Riskienhallinnan tavoitteena on, että suurimmat riskit on tiedostettu ja niiden hallintatoimenpiteet riittävät. Jos yrityksessä pyrittäisiin tunnistamaan, ana-

lysoimaan ja hallitsemaan kaikkia toimintaan liittyviä riskejä, veisi se koko yrityksen voimat. Tärkeää on tiedostaa, että toimintaan sisältyy aina riskejä, ja siksi työntekijöiden on pysyttävä alitajuisesti valppaana. Valppaus itsessään luo varovaisuutta ja ennaltaehkäisee riskejä. (Leppänen 2006.)

Vain tunnistettuja tunnettuja riskejä pystytään hallitsemaan. Riskien tunnistaminen on eräänlaista riskien ideointia, jossa pyritään hahmottamaan kokonaiskuva toiminnan tavoitteita uhkaavista tekijöistä. Riskien tunnistamisvaiheessa ei tiedossa tarvitse vielä olla kaikkia yksityiskohtia, kunhan tärkeimmät toimintaan vaikuttavat kokonaisuudet on tunnistettu. (Leppänen 2006.)

Riskien arvioinnissa tärkeää on sellaisten riskien arviointi ja seuranta, jotka merkittävästi vaikuttavat yrityksen toimintaan ja jotka ovat riittävän todennäköisiä. Yritykselle on luotava yhtenäinen riskien arviointijärjestelmä sekä yhteneväiset periaatteet. (Leppänen 2006.) Riskikartoitusta varten löysin mallin Suomen hotelli- ja ravintolaliiton turvallisuusoppaasta. Samaa mallia on hyödynnetty myös aiemmin hotelli Kumpelin pelastussuunnitelmassa.

Kumpelin kylpylän riskikartoituksen (taulukko 1) laadin yksin työskentelemällä sekä yhteistyössä vastaanottopäällikkö Leena Auvisen, huoltomies Petri Värilän sekä siivooja Merja Monosen kanssa. Pyrin aluksi tunnistamaan ja kartoittamaan hotelli Kumpelin kylpylän toimintaa uhkaavia riskejä, joita kävimme tapaamisessa 11.4.2011 läpi vastaanottopäällikön, huoltomiehen ja siivoojan kanssa. Tapaamisessa vastaanottopäällikkö, huoltomies ja siivooja toivat esille omia näkemyksiään erilaisista Kumpelin kylpylässä mahdollisista riskeistä. Näistä riskeistä valikoimme ja arvioimme suurimpien riskien vaikutuksia ja mietimme, mitä riskin ennaltaehkäisyn hyväksi on jo tehty ja mitä olisi vielä tehtävä. Riskit muuttuvat jatkuvasti, joten riskien tunnistaminen ja kartoittaminen vaatii yrityksen sisällä jatkuvaa työtä (Leppänen 2006). Emme pyrkineet riskejä kartoittamaan täydellisesti vaan keskityimme kylpylän toimintaa koskettavista riskeistä suurimpiin, joita varten liitin ja laadin toimintaohjeita osaksi turvallisuusasiakirjaa.

TAULUKKO 1. Hotelli Kumpelin kylpylän riskikartoitus.

RISKI	VAIKUTUS	TOIMENPITEET VAARAN EHKÄISEMISEKSI
Sairaskohtaukset, tapaturmat	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilövahingot, kuten palovammat, haavaumat, pään lyöminen, hukkuminen, kuolema 	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilökunnan ensiapukoulutuksen järjestäminen - Valvonta kylpylähoitajan toimesta sekä kameravalvonnan välityksellä - Tukevat suojarakenteet kiukaiden ympärillä - Kiukaiden toiminnan ja saunojen lämpötilojen tarkkailu, jottei esimerkiksi lauteet pääse kuumenemaan liiaksi - Turvalattia estää liukastumisia - Lattioiden säännöllinen siivoaminen ja kuivana pitäminen - Asiakkaiden varoittaminen mahdollisista terävistä reunoista - Juomien tarjoilu muovipulloista ja -mukeista - Asiakkaiden tiedottaminen altaissa käytetyistä kemikaaleista (mahdolliset allergiat: kloori)
Paloturvallisuus - Sähköpalo, kiukaat - Elävä tuli, kynttilät	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilövahingot, kuten tapaturmat, savumyrkytys - Aineelliset vahingot - Taloudelliset menetykset - Toiminnan keskeytyminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilökunnan kouluttaminen: alkusammutusvälineistön käyttö, sähkökatkaisijoiden sijainnin selvittäminen kaikille kylpylässä työskenteleville - Kiukaiden kunnan tarkkailu ja kivitilan täyttäminen käyttöohjeen mukaan - Kynttilöitä poltetaan vain paloturvallisilla, tarkastetuilla kynttiläalustoilla

		toilla ja –lyhdyissä - Kynttilöitä ei jätetä palamaan yksin, vaan niitä poltetaan helposti valvottavissa tiloissa
Vesivahingot	- Omaisuusvahingot - Henkilövahingot	- Kylpylässä on asennettuna lattiakaivot joka paikkaan missä vesi voi jäädä vuotamaan - Rakenteiden, laitteiden ja putkistojen säännöllinen kunnontarkkailu ja huoltaminen - Tarkkaavaisuus työskentelyssä, jottei esimerkiksi hanoja jää vuotamaan
Kemikaalivuoto kemikaalihuoneessa	- Omaisuusvahingot - Henkilövahingot	- Huolellisuus työskentelyssä - Kemikaalien käsittely vain niiden käsittelyyn koulutetun henkilön toimesta

5.2.1 Tapaturmat ja sairaskohtaukset

Asiakkaille tai henkilökunnalle voi sattua äkillisesti tapaturma tai sairaskohtaus. Tällöin henkilökunnan on pystyttävä toimimaan tapaturmatilanteen vaatimalla tavalla ja pystyttävä antamaan tarvittava ensiapu. Nopea ja oikein annettu ensiapu voi pelastaa ihmishenkiä.

Millin mukaan lomakeskuksissa yleisimmin liiketoiminnalle aineellisia tappiota eivät aiheuta esimerkiksi tulipalot tai varkaudet, vaan tapaturmat. Yksittäisen tapaturman aiheuttama tappio yritykselle ei välttämättä ole vielä suuri, mutta usein tapahtuessa ne aiheuttavat ongelmaa myös liiketoiminnalle. (Mill 2008.) Ennakoimalla ja toiminnan turvallisuudesta huolehtimalla tapaturmat on usein ennaltaehkäistävässä. Työntekijöiden toimintaa tapaturma- tai sairastilanteessa pystytään

ohjaamaan laatimalla oikeanlaiset toimintaohjeet ja järjestämällä henkilöstölle turvallisuuskoulutusta. Kun jokainen työntekijä tunnistaa toimintaan liittyvät vaarat ja osaa toimia hätätilanteessa, niin tapaturmista aiheutuneet aineelliset ja henkilövahingot pystytään pitämään mahdollisimman pieninä (Seppä 2006). Työntekijöiden riskitietouden lisääntyminen auttaa vaaratilanteiden tehokkaassa ennaltaehkäisyssä (Seppä 2006).

Turvallisuuden yrityksessä vaikuttaa mitä suurimmassa määrin henkilökunta ja sen asenteet, arvot ja ammattitaito. Nykyisin majoitus- ja ravitsemusalalla, kuten hotelli Kumpelissa, käytetään paljon tilapäistyövoimaa, jolloin ei ole edes mahdollisuutta tarkistaa työntekijöiden taustoja. Henkilökunnan turvallisuuskoulutusta on voitu laiminlyödä, jolloin työntekijöillä ei välttämättä ole toimintamalleja uhkatilanteisiin. Turvallisuuskoulutuksen puuttuessa ja ongelmien kasautuessa työntekijä ei välttämättä osaa toimia tilanteen vaatimalla tavalla. (Asunta, Brännare-Sorsa, Kairamo & Matero 2003.)

Työturvallisuuslain 36 pykälän mukaan työnantajan on huolehdittava ensiapuvalmiuden ylläpitämisestä työpaikalla. Työntekijöille on annettava ohjeet ensiaputoimenpiteistä, joihin tapaturman tai sairastapauksen sattuessa on ryhdyttävä. Lisäksi työntekijöiden lukumäärästä, työn luonteesta ja muista työolosuhteista riippuen työpaikalle on varattava riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä. Ensiapuvälineiden tulee sijaita sopivissa ja selkeästi merkityissä kohdissa. (Työturvallisuuslaki 738/2002.) Työntekijöiden tulee tietää ensiapuvälineiden sijainti. Kumpelin kylpylään on tulossa ensiapukaappi, ja ensiapuvalmiutta koko hotellissa pyritään nostamaan järjestämällä ensiapukoulutus koko henkilökunnalle yhteistyössä työterveydenhuollon kanssa.

5.2.2 Paloturvallisuus

Vaikka valtaosa tulipaloista sattuu kotona, on paloturvallisuuden ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn kiinnitettävä erityistä huomiota kohteissa, joissa kokoontuu tai majoittuu paljon ihmisiä. Onnistuneella alkusammutuksella pystytään hidastamaan palon kehittymistä ja pienentämään aiheutuvia vahinkoja. Edellytyksenä

onnistuneelle alkusammutukselle on alkusammutusvälineiden riittävä määrä ja se, että työntekijät osaavat niitä myös käyttää. Tulipalotilanteessa ei enää ole aikaa alkusammutusvälineistön käytön opetteluun. (Seppä 2006.)

Hotelli Kumpelin kylpylässä mahdolliset paloturvallisuusriskit tunnistaa parhaiten kylpylässä toimiva henkilökunta. Kylpylän henkilökunnan tehtävänä olisi ilmoittaa turvallisuusriskeistä eteenpäin sekä kirjata mahdolliset toteutuneet onnettomuudet ja vakavat läheltä piti -tilanteet onnettomuuskirjanpitoon. Hotelli Kumpelin kylpylässä tulipalo on vältettävissä muun muassa ihmisten toimintaa ohjaamalla, sähkölaitteiden kuten kiukaiden kunnossapidolla, työntekijöitä kouluttamalla turvallisiin toimintatapoihin sekä säännöllisillä turvallisuustarkastuksilla.

Tulipalotilanteessa tärkeintä on mahdollisuus esteettömään poistumiseen palavasta rakennuksesta (Seppä 2006). Poistumistiet on pidettävä aina lukitsemattomina niin että tilasta pääsee poistumaan turvallisesti (Seppä 2006). Kumpelin kylpylässä, kuten koko hotellissa, ovat tärkeitä henkilökunnan toimenpiteet mahdollisessa tulipalotilanteessa. Asiakkaat voivat tiloissa olla ensimmäistä kertaa eivätkä tunne rakennusta ja sen poistumisreittejä. On siis äärimmäisen tärkeää, että työntekijät tuntevat poistumisreitit ja osaavat opastaa asiakkaat pois tiloista. Lisäksi poistumisturvallisuudessa tärkeää on asiakkaiden informointi (Seppä 2006). Kumpelin kylpylän vastaanotossa on toinen hotellissa sijaitsevista keskusradion kuulutusmi-keistä, ja sen kautta pystytään hätätapauksessa informoimaan niin asiakkaita kuin henkilökuntaakin koko hotellissa.

5.2.3 Vesivahingot ja kemikaalivuodot

Vesivahinkojen aiheuttamat vahinkomenot ovat viisinkertaistuneet viimeisten 20 vuoden aikana. Vesivahinkojen ehkäisyssä avainasemassa ovat rakennuksen omis-taja, käyttäjä sekä kunnossapidosta vastaavat henkilöt. (Fennia 2011.) Vesivahin-kojen mahdollisuuden vaikuttaa myös yrityksen toiminnan luonne. Yrityksissä, joissa veden käyttö on suurta, on myös vesivahinkoriski suurempi.

Kumpelin kylpylässä vesivahinkoihin on jo rakennusvaiheessa varauduttu ja muun muassa lattiakaivot on kylpylässä asennettu joka paikkaan, missä vesi voi jäädä vuotamaan. Vesivahinkoja Kumpelin kylpylässä pyritään ennaltaehkäisemään säännöllisellä rakenteiden, laitteiden ja putkistojen kunnontarkkailulla ja huoltamisella. Lisäksi työskentelyssä on pyrittävä tarkkaavaisuuteen ja reagoitava pieniinkin merkkeihin vesivahingosta välittömästi.

Kemikaalionnettomuuksien laajuudessa ja luonteessa on suuria vaihteluja. Vähäisessä kemikaalionnettomuudessa voi olla kyse pienestä vuodosta tai valumasta. Tällaisia vähäisiä kemikaalivuotoja Suomessa sattuu vuosittain useita satoja. Vähäisen kemikaalivuodon torjuntatoimista vastaavat pelastusviranomaisen ja toiminnanharjoittajan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2011).

Hotelli Kumpelin kylpylässä kemikaaleja saa käsitellä vain niiden käsittelyyn koulutuksen saanut henkilö. Kemikaaleja säilytetään ja käsitellään niille varatussa kemikaalihuoneessa. Kumpelin kylpylässä kemikaalionnettomuuden sattuessa olisi kyse pienestä vuodosta tai valumasta viemäriin, joka pystytään ennaltaehkäisemään huolellisuudella työskentelyssä.

6 PROSESSIN JA PRODUKTIN ARVIOINTI

Työn alkumetreillä tuntui, että aiheeseen liittyvää tietoa ei löytyisi tarpeeksi. Yleiseen turvallisuuteen, yritysturvallisuuteen ja pelastussuunnitelmaan ja sen laadintaan liittyen löytyi paljon informaatiota, mutta turvallisuusasiakirjaan ja erityisesti kylpyläturvallisuuteen liittyen tietolähteiden määrä vaikutti suppealle. Kävin tiedonhankintaklinikalla ja informaatikolta sain muutamia hyviä vinkkejä luotettavien lähteiden etsintään. Aikaa vievin ja tietyllä tapaa vaativin osuus koko opinnäytetyöprosessia ajatellen onkin ollut juuri tietolähteiden löytäminen ja niiden luotettavuuden arviointi.

6.1 Aiheen arviointi

Opinnäytetyön aiheeni oli hieman rajoittava, sillä turvallisuusasiakirja on laadittava lakeja ja viranomaismääräyksiä noudattaen. Perustan laatimalleni kylpylän turvallisuusasiakirjalle loivat lait ja asetukset, ja niin sanottuna punaisena lankana turvallisuusasiakirjan laadinnassa käytin kuluttajaviraston laatimia ohjeita turvallisuuden edistämiseksi uimahalleissa ja kylpylöissä. Turvallisuusasiakirjan ideointiin ja suunnitteluun sain toimeksiantajalta vapaat kädet ja pystyin vaikuttamaan sen sisältöön ja ulkomuotoon. Lisäksi sain omaa luovuuttani käyttää tämän raportin kirjoittamisessa.

Turvallisuusasiakirjan laatiminen oli haastavaa, mutta antoisaa. Haasteellista oli aluksi löytää tietoa kylpyläturvallisuudesta ja edelleen turvallisuusasiakirjan laatimisesta kylpylälle. Haasteeksi nousi myös sisällön muodostaminen ja turvallisuusasiakirjan laatiminen lakeja ja viranomaismääräyksiä noudattaen samalla huomioon ottaen turvallisuusasiakirjan käytännöllisyys. Antoisaa oli tarkastella kylpyläturvallisuutta kokonaisuutena ja monesta näkökulmasta sekä samalla itse oppia turvallisuudesta ja turvallisuusasiakirjan laatimisprosessista.

6.2 Aikataulut

Turvallisuusasiakirjaa laatiessani tein yhteistyötä hotelli Kumpelin vastaanottopäällikkö Leena Auvisen kanssa. Ensimmäinen tapaaminen Auvisen kanssa oli 8.2.2011, jonka jälkeen tutustuin tarkemmin pelastussuunnitelmaa ja turvallisuusasiakirjan laatimista koskettaviin lakeihin, asetuksiin ja kuluttajaviraston antamiin ohjeisiin kylpyläturvallisuudesta. Ensimmäisen tapaamisen jälkeen olimme yhteydessä sähköpostitse.

Työkiireideni vuoksi kirjoittamisen aloittaminen venyi huhtikuulle 2011. Maaliskuun lopulla selvisi, että pelastussuunnitelman päivitys ja kylpylän turvallisuusasiakirjan oli oltava valmiina huhtikuun loppuun mennessä ja opinnäytetyöni toiminnallinen osuus oli saatava valmiiksi mahdollisimman nopeasti. Olin onnekseni jo aiemmin ottanut töistä vapaata huhtikuun ajaksi ja pystyin kunnolla keskittymään opinnäytetyöni tekemiseen. Toinen tapaaminen vastaanottopäällikkö Leena Auvisen kanssa sijoittui huhtikuun puolelle 11.4.2011, jolloin esittelin päivittämäni pelastussuunnitelman sekä suunnitelmani turvallisuusasiakirjan toteuttamisesta ja sisällöstä. Vierailuni yhteydessä laadimme riskikartoituksen ja haastattelin myös huoltomies Petri Värilää sekä siivooja Merja Monosta. Turvallisuusasiakirja valmistui lopullisesti 27.4, jonka jälkeen vastaanottopäällikkö Leena Auvinen esitteli päivittämäni pelastussuunnitelman sekä kylpylälle laatimani turvallisuusasiakirjan pelastusviranomaiselle.

Välittömästi toiminnallisen osuuden valmistuttua aloin kirjoittaa raporttiosuutta. Opinnäytetyöni raporttiosuuden valmistumiselle takarajaksi asetin 20.5.2011. Lakitekstejä referoin toiminnallista osuutta työstäessäni ja turvallisuusasiakirjan laadinnassa käyttämäni kuluttajaviraston ohjeet uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämiseksi talletin tietokoneelleni, jotta ne myöhemmin raportinkirjoituksen aloitettuani helposti löytäisin. Jälkiviisaana voin todeta että kirjoittaminen ja työn tekeminen olisi pitänyt aloittaa aikaisemmin, jottei työn viime metreillä olisi tullut kiire.

6.3 Työn luotettavuus

Opinnäytetyön tietoperustan olen koonnut luotettavista teoksista ja viranomaistahojen julkaisuista. Olen pyrkinyt etsimään mahdollisimman uusia julkaisuja tietojen paikkansapitävyyden varmistamiseksi. Tärkeimpiä käyttämiäni tietolähteitä ovat olleet lait ja asetukset sekä kuluttajaviraston ohjeet kylpyläturvallisuudelle. Olen myös hyödyntänyt muun muassa turvallisuus- ja kemikaaliviraston julkaisuja, yritysturvallisuutta yleisesti ja ravitsemus- ja matkailualalla käsittelevää kirjallisuutta sekä kahta ulkomaista hotelli- ja matkailualan teosta. Lisäksi olen haastatellut Kumpelin vastaanottopäällikköä, huoltomiestä ja siivojaa. Viranomaislähteitä, lakeja ja asetuksia pidän luotettavina. Matkailu- ja ravitsemisalalan kirjoista olen pyrkinyt valitsemaan uudempia ja siten tiedoiltaan paikkansa pitävämpiä teoksia. Haastatteluista saamiini tietoihin olen pyrkinyt suhtautumaan avoimen kriittisesti.

Olen laatinut Hotelli Kumpelin kylpylän turvallisuusasiakirjan lakien ja asetusten pohjalta sekä kuluttajaviraston ohjeita noudattaen. Kuluttajaviraston ohjeet uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämiseksi on laadittu vuonna 2002 tuoteturvallisuuslakiin (914/1986) perustuen. Tuoteturvallisuuslain on kuitenkin vuonna 2004 korvannut laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta. Uudempia ohjeita kylpylää koskevan turvallisuusasiakirjan laatimiseen en kuitenkaan löytänyt ja turvallisuus- ja kemikaaliviraston Internet-sivuilla kehoitetaan hyödyntämään kuluttajaviraston ohjeita uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämiseksi turvallisuusasiakirjan laadinnassa. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2011). Pidän turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamia tietoja ja kuluttajaviraston ohjeita uimahallien ja kylpylöiden turvallisuudesta luotettavina.

6.4 Tavoitteiden toteutuminen ja oma oppiminen

Laadin hotelli Kumpelin kylpylälle lakien ja asetusten pohjalta käytännönläheisen turvallisuusasiakirjan, jossa otin monipuolisesti huomioon kylpylätoimintaan liittyviä turvallisuusseikkoja. Kumpelin kylpylän turvallisuusasiakirjan tarkoituksena on auttaa kylpylätyöntekijöitä huomioimaan ja hallitsemaan toimintaan liittyviä

riskejä. Uskon että laatimani turvallisuusasiakirja herättää kylpylässä työskenteleviä ajattelemaan että riskien toteutuminen on mahdollista minä hetkenä hyvänsä ja että niihin varautumalla ja oikeat toimintamallit omaksumalla pystytään parantamaan niin asiakkaiden kuin henkilöstönkin turvallisuutta. Toimintaohjeet ja niiden käytännön harjoittelu vaaratilanteiden varalta olisi hyvä ottaa osaksi koko hotellin henkilökunnalle järjestettävää ensiapukoulutusta. Turvallisuusasioiden perehdyttämisestä henkilökunnalle vastaavat hotellinjohtaja Pekka Lerkkanen ja vastaanottopäällikkö Leena Auvinen.

Pelastussuunnitelmaa päivitin toimeksiantajan toiveiden mukaisesti. Korjasin pelastussuunnitelmassa esiintyneet virheelliset tiedot ja piirsin hotellin ensimmäisen ja kolmannen kerroksen pohjapiirroksen sekä liitin pelastussuunnitelmaan laatimani kylpylän pohjapiirroksen.

Oman oppimiseni kannalta koko opinnäytetyöprosessi on ollut haasteellinen, opettavainen ja hyödyllinen. Pystyn nyt paremmin huomioimaan eri toimintoihin liittyviä riskejä eri toimipaikoissa ja tilanteissa, käsittämään yrityksen riskienhallinnan kokonaisuutena ja ymmärtämään sen tärkeyden sekä ottamaan turvallisuusasiat huomioon omassa toiminnassani. Jatkossa kiinnitän myös omassa työskentelyssäni enemmän huomiota turvallisuuteen ja tulen parantamaan omia valmiuksiani toimia vaaratilanteissa. Paloturvallisuuteen liittyvistä asioista alkusammutusvälineiden käytön opettelu olisi ensimmäinen kehityskohde omassa turvallisuusosaamisessani.

LÄHTEET

Alkoholilaki 1143/1994 [viitattu 10.4.2011]. Saatavissa

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941143?search\[type\]=pika&search\[pika\]=alkoholilaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941143?search[type]=pika&search[pika]=alkoholilaki)

Asunta, T., Brännare-Sorsa, R., Kairamo, H. & Matero S. 2003. Majoitus- ja matkailupalvelu. WS Bookwell Oy. Porvoo.

Auvinen, L. 2011. Vastaanottopäällikkö. Hotelli Kumpeli Oy. Haastattelu 8.2.2011.

Auvinen, L. 2011. Vastaanottopäällikkö. Hotelli Kumpeli Oy. Haastattelu 11.4.2011.

Fennia. 2011. Vesivahinkojen määrä huolestuttaa [viitattu 25.4.2011]. Saatavissa <http://www.fennia.fi/Kotitalousasiakkaat/Turvallisuus/KodinTurvallisuus/VesivahinkojenMaaraHuolestuttaa.htm>

Heljaste, J.-M., Korkiamäki, J., Laukkala, H., Mustonen, J., Peltonen, J. & Vesterrinen, P. 2008. Yrityksen turvallisuusopas. Helsingin Kamari Oy. Helsinki.

Kuluttajavirasto. 2002. Kuluttajaviraston ohjeet uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämiseksi [viitattu 8.4.2011]. Helsinki. Saatavissa <http://www.tukes.fi/Tiedostot/Tuoteturva/Kuluttajavirasto/9.%20Ohjeet%20uimahallien%20ja%20kylpyl%C3%B6iden%20turvallisuuden%20edist%C3%A4miseksi%20.pdf>

Kumpeli Spa. 2010 [viitattu 8.4.2011]. Saatavissa <http://www.kumpeli.fi/>

Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004 [viitattu 9.4.2011]. Saatavissa

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040075?search\[type\]=pika&search\[pika\]=tuoteturvallisuuslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040075?search[type]=pika&search[pika]=tuoteturvallisuuslaki)

Leppänen, J. 2006. Yritysturvallisuus käytännössä, turvallisuusjohtamisen portfolio. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Mill, R. C. 2008. Resorts, management and operation. John Wiley & Sons Inc. Hoboken, New Jersey.

Mononen, M. 2011. Siivooja. Hotelli Kumpeli Oy. Haastattelu 11.4.2011.

Pelastuslaki 468/2003 [viitattu 8.4.2011]. Saatavissa

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030468?search\[type\]=pika&search\[pika\]=pelastuslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030468?search[type]=pika&search[pika]=pelastuslaki)

Seppä, P. 2006. Hotelli- ja ravintola-alan paloturvallisuusopas. Painoyhtymä Oy. Porvoo.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 315/2002 [viitattu 10.4.2011]. Saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2002/20020315>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2011. Kemikaalionnettomuus [viitattu 25.4.2011]. Saatavissa <http://pre20031103.stm.fi/suomi/eho/julkaisut/ytheri/eto9.pdf>

Stutts, A. T. & Wortman J. F. 2006. Hotel and lodging management, an introduction. John Wiley & Sons, Inc. Hoboken, New Jersey.

Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto ry. 2004. Turvallisuus – uimahallien ja kylpylöiden turvallisuusohje [viitattu 9.4.2011]. Saatavissa <http://94.199.118.186/Tiedostot/Tuoteturva/Kuluttajavirasto/2.%20Hotellien%20ja%20ravintoloiden%20turvallisuusohje.pdf>

Taipale, K. & Valkjärvi, V. 2007. Hotelli Kumpelin pelastussuunnitelma. Lahden ammattikorkeakoulu. Palvelujen tuottamisen ja johtamisen sekä matkailun johtamisen opinnäytetyö.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. 2011. Turvallisuusasiakirja [viitattu 9.4.2011]. Saatavissa <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Ohjeita-ja-vaatimuksia-yrittajille/Turvallisuusasiakirja/>

Työturvallisuuslaki 738/2002 [viitattu 16.4.2011]. Saatavissa

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738?search\[type\]=pika&search\[pika\]=ty%C3%B6turvallisuuslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738?search[type]=pika&search[pika]=ty%C3%B6turvallisuuslaki)

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 787/2003 [viitattu 9.4.2011]. Saatavissa

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030787?search\[type\]=pika&search\[pika\]=valtioneuvoston%20asetus%20pelastustoimesta](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030787?search[type]=pika&search[pika]=valtioneuvoston%20asetus%20pelastustoimesta)

Väriä, P. 2011. Huoltomies. Hotelli Kumpeli Oy. Haastattelu 11.4.2011.

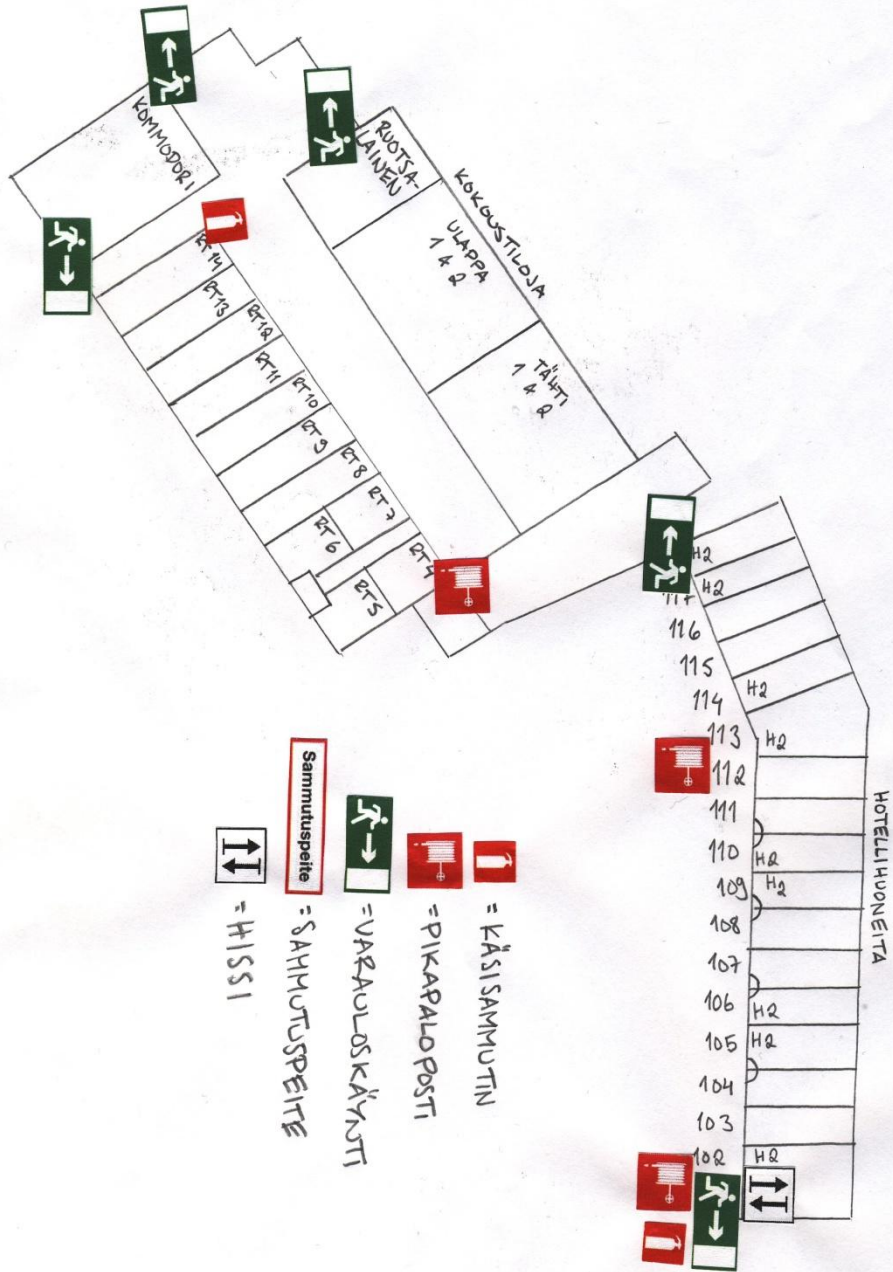
LIITTEET

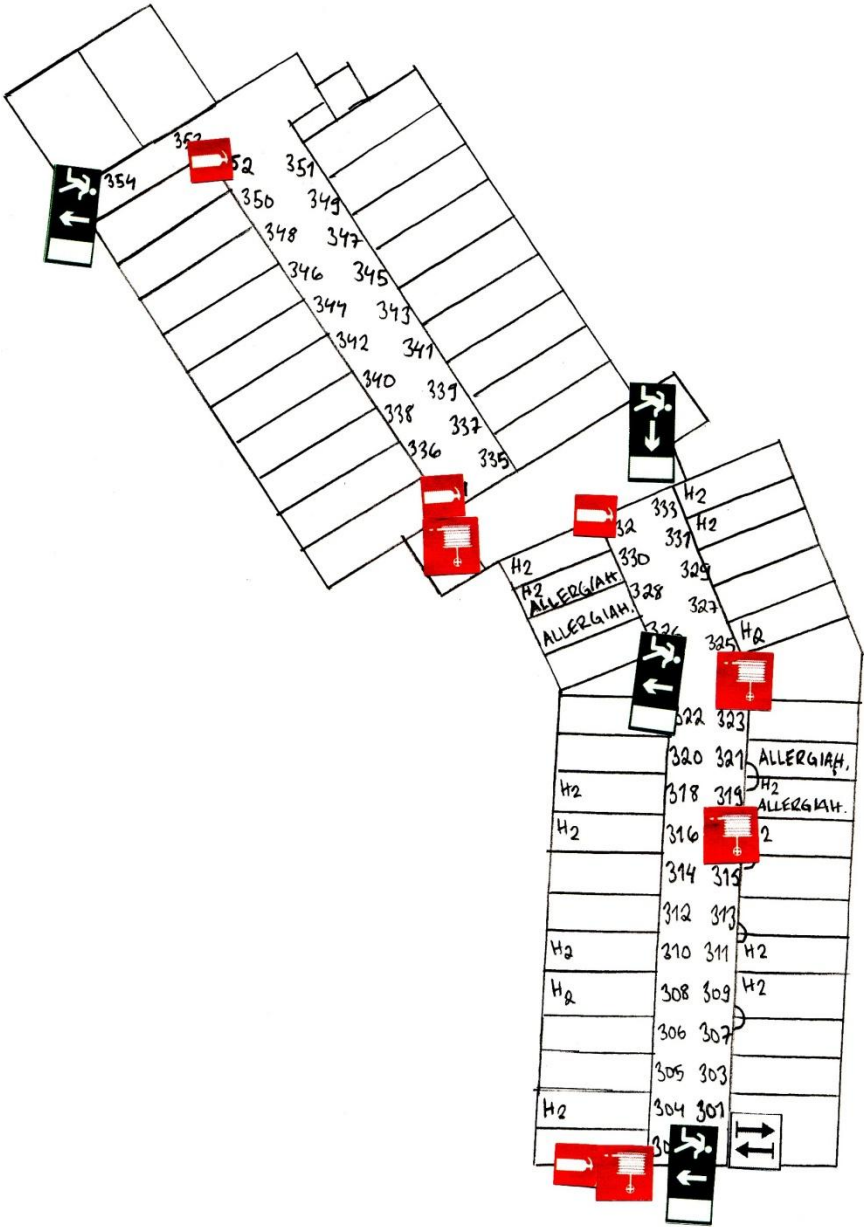
Liite 1. Hotelli Kumpelin 1. kerroksen pohjapiirros

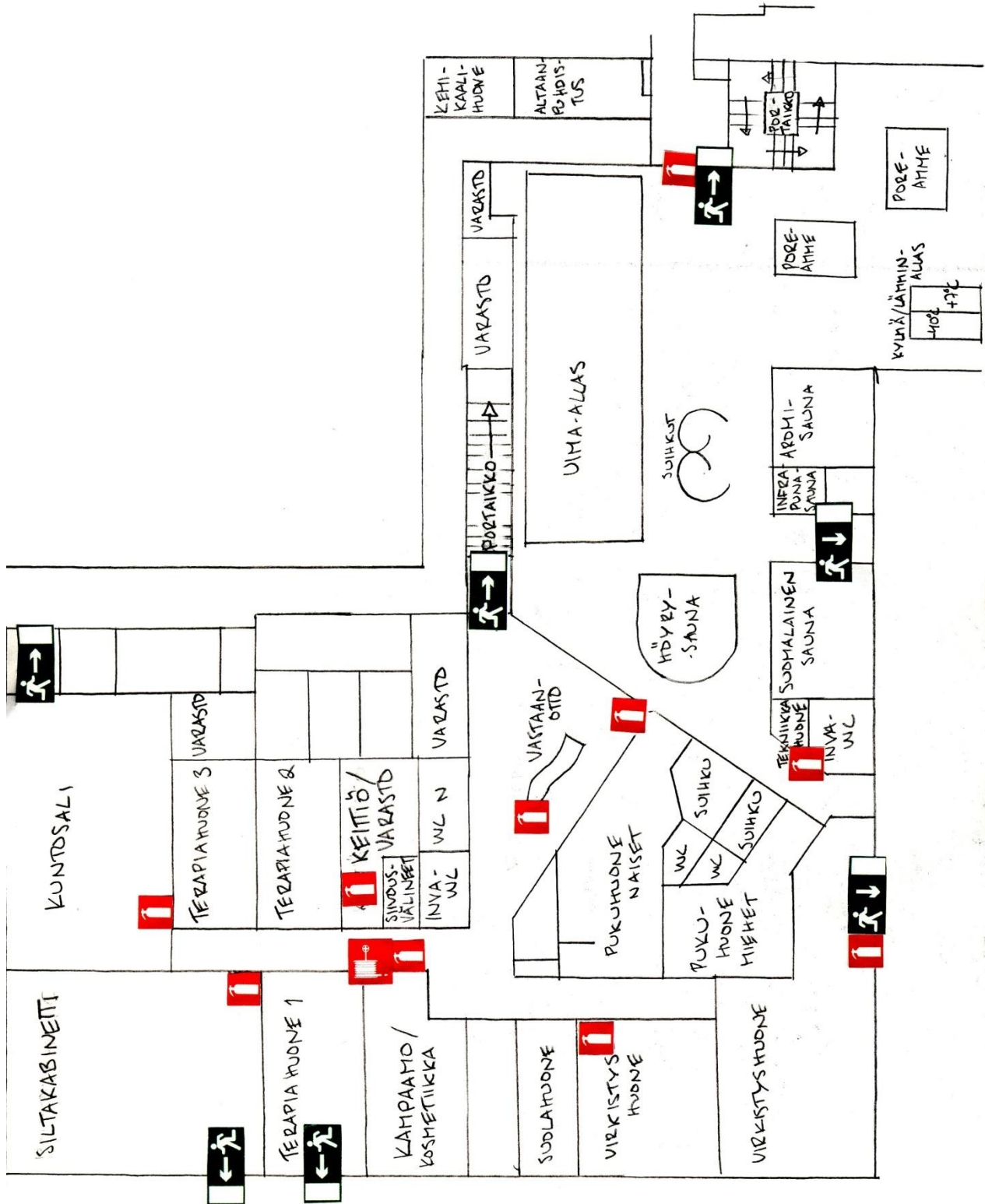
Liite 2. Hotelli Kumpelin 3. kerroksen pohjapiirros

Liite 3. Hotelli Kumpelin kylpylän pohjapiirros

Liite 4. Hotelli Kumpeli Oy:n kylpylän turvallisuusasiakirja

HOTELLI KUMPELI OY

Kylpylän turvallisuusasiakirja

SISÄLLYSLUETTELO

1	TURVALLISUUSASIAKIRJAN TARKOITUS	3
2	YRITYKSEN TIEDOT	4
3	KYLPYLÄN TURVALLISUUDESTA VASTAAVA HENKILÖ	4
4	TYÖVUORON TURVALLISUUSVASTAAVA	4
5	KÄYTTÄJÄT JA KÄYTTÄJÄRYHMÄT	5
6	KYLPYLÄN KÄYTTÄJIEN OPASTAMINEN	5
7	SIIVOUSOHJELMA	7
	7.1 SIIVOUSAJANKOHDAT	7
	7.2 SIIVOUKSESSA KÄYTETTÄVÄT LAITTEET JA AINEET	8
	7.3 KYLPYLÄN SIIVOUSPÄIVÄKIRJA	9
8	KYLPYLÄN LAITTEET JA KONEET	10
9	RISKIKARTOITUS VAARATILANTEISTA JA TOIMENPITEET NIIDEN EHKÄISEMISEKSI	11
10	TOIMINTAOHJEET TAPATURMATILANTEITA VARTEN	13
	10.1 TOIMINTAOHJE TAPATURMA- JA SAIRASTILANTEESSA.....	13
	10.2 AIKUISEN PAINELUELVYTYYS	14
	10.3 HÄTÄILMOITUKSEN TEKO	15
	10.4 PALOVAMMAT.....	16
	10.5 HAAVOJEN ENSIAPU	17
11	TOIMINTAOHJE TULIPALOTILANTEESSA	18
	11.1 KÄSISAMMUTTIMEN KÄYTTÖOHJE.....	19
12	TOIMINTAOHJE VESIVAHINKOTILANTEESSA	20
13	TOIMINTAOHJE KEMIKAALIVUOTOTILANTEESSA	20
14	TURVALLISUUSVÄLINEET	21
	14.1 KYLPYLÄN TURVALLISUUSVÄLINEIDEN HUOLTOSUUNNITELMA	21
15	ONNETTOMUUSKIRJANPITO JA ONNETTOMUUDEN SYYN TUTKINTA	21
	15.1 KYLPYLÄN ONNETTOMUUSKIRJANPITO	22
	15.2 TAPAUSILMOITUSLOMAKE.....	23
16	KÄYTTÖPÄIVÄKIRJA	25
17	TURVALLISUUSASIAKIRJAN PÄIVITTÄMINEN	25
18	LIITE 1: HOTELLI KUMPELIN KYLPYLÄN POHJAPIIRUSTUS	26

1. Turvallisuusasiakirjan tarkoitus

Kuluttajavirasto on laatinut ohjeet turvallisuuden edistämiseksi kylpylöissä ja uimahalleissa (Kuluttajaviraston julkaisusarja 4/2002). Ohjeiden tarkoituksena on määrittää vähimmäisvaatimuksia kylpyläturvallisuudelle, lisätä turvallisuutta kylpylöissä, sekä ennaltaehkäistä onnettomuuksia ja tapaturmia. Omaehtoinen riskien varautuminen lisää asiakastyytyvääsyyttä, sekä takaa toiminnan jatkuvuuden.

Vähimmäisvaatimukset kylpyläturvallisuudelle on, että kylpylän on oltava joka hetki turvallinen käyttäjäryhmä ja käyttäjien lukumäärä huomioon ottaen. Kylpyläturvallisuuden käyttäminen ei saa aiheuttaa vaaraa asiakkaan terveydelle tai omaisuudelle.

Kuluttajaviraston ohjeiden mukaan kylpylällä on oltava kirjallinen turvallisuusasiakirja, josta selviää seuraavat vähimmäistiedot:

Turvallisuusasiakirjan sisältö:

1. Kylpylän turvallisuudesta vastaava henkilö
 - henkilön nimi ja tehtävien määrittely
2. Työvuoron turvallisuusvastaava
 - henkilön asema ja tehtävien määrittely
 - menettely, jolla vastuu ja sen vaihtuminen vahvistetaan
 - työvuoron turvallisuusvastaavan on oltava paikalla ja tavoitettavissa kylpylässä
3. Käyttäjät ja käyttäjäryhmät
 - toiminnanharjoittajan määrittelemä käyttäjien yhtäaikainen enimmäismäärä
 - kohdekohtaiset ohjeet pienten lasten ja erityisryhmien turvallisuuden varmistamiseksi
4. Siivousohjelma
 - siivoussuunnitelma, joka pitää sisällään siivousmenetelmät ja -ajankohdat
 - ohje siivouksessa käytettävien koneiden turvallisesta käytöstä ja säilytyksestä
5. Uima-altaan laitteet ja koneet
 - koneiden ja laitteiden käyttöä koskevat turvallisuusohjeet
 - kuvaus huollon järjestämisestä
 - ohjeet päivittäis- ja määräaikaistarkastuksista
6. Toimintaohje tapaturmatilanteita varten
 - ohjeet avun hälyttämisestä ja varajärjestelmästä
 - työnjako ja johtamisvastuu
 - toimintajärjestys
 - luettelo ensiapuvälineistä
 - pelastusvälineet ja ensiapujärjestelyt
7. Onnettomuuskirjanpito ja onnettomuuden syyn tutkinta
 - sisältäen onnettomuudet ja vakavat läheltä piti -tilanteet
 - kuvaus onnettomuuskirjanpidon ja tutkinnan järjestämisestä
8. Käyttöpäiväkirja
 - käyttöpäiväkirjaan merkitään päivittäinen rutiinitarkastus, kävijämäärä, laitteiden toimintahäiriöt, sekä sattuneet tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet

5. Käyttäjät ja käyttäjäryhmät

- Kylpylän palveluja ei ole suunnattu lapsille. Tavoitteena on rauhallinen kylpylä; ei viihdetarkoitukseen tarkoitettu.
- Liikuntarajoitteisten mahdollisuudet kylpylässä toimimiseen ovat rajalliset, sillä kylpylässä ei ole tarvittavia apuvälineitä ja luiskia liikuntarajoitteisten toimimisen avuksi. Liikuntarajoitteisilla olisi oltava oma avustaja mukana kylpylässä.
- Alkoholien nauttiminen on sallittua ainoastaan anniskelualueilla, joita kylpylässä ovat vastaanotto, siltakabinetti sekä virkistys huone. Alkoholien ei siinä saa viedä näiden tilojen ulkopuolelle ja esimerkiksi allasosastolle tai saunoihin alkoholin vieminen on kielletty.
- Toiminnanharjoittajan määrittelemä käyttäjien yhtäaikainen enimmäismäärä:

6. Kylpylän käyttäjien opastaminen

- Kylpylän käyttäjiä opastaa ja avustaa kylpylässä aukioloaikoina työskentelevä kylpylänhoitaja. Rauhallisempina aikoina valvonnan voisi järjestää myös pelkällä kameravalvonnalla, mutta pääasiassa kylpylänhoitaja on kuitenkin aina paikalla.
- Tieto kameravalvonnasta, sekä ohjeet avun hälyttämiseen onnettomuus- tai vaaratilanteissa tulee saattaa asiakkaiden tietoon.
- Kylpylän järjestyssäännöt ja puhtausohjeet ovat apuna käyttäjien opastamisessa

KUMPELI SPAN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

- Lapset ovat aina aikuisen vastuulla
- Uima-altaassa ja poreammeissa ei saa käyttää muita kuin uima-asumateriaalista tehtyjä asuja hygieenisyyteen vedoten
- Kylpylään ei saa viedä alkoholia, anniskelu aluetta on siltakabinetti, virkistys huone, sekä vastaanotto
- Kylpylän omaisuuden vahingoittaminen on ehdottomasti kielletty. Teon ollessa tahallinen asiakas velvoitetaan korvaamaan aiheuttamansa vahingot
- Näpistykset ja varkaudet ilmoitetaan aina poliisille
- Henkilökunnalla on oikeus ja velvollisuus estää asiakkaan pääsy kylpyläosastolle mikäli mahdollisena seurauksena olisi vaara- tai häiriötilanne
- Hotelli Kumpeli ei vastaa pukutiloihin/kylpylään jätetyistä tavaroista
- Kylpylässä on kameravalvonta

KUMPELI SPAN PUHTAUSOHJEET

Hyvä hygienia ja puhtaustottumukset vaikuttavat omaan ja kanssaihminen terveyteen, kylpylän yleiseen siisteyteen sekä allasveden laatuun.

Peseytymällä hyvin ennen saunaan ja altaaseen menoa saavutatte turvallisen ja viihtyisän kylpyläläkokemuksen, jollaisen Kumpeli Teille haluaa tarjota.

Henkilökohtainen hygienia

Kylpylä luo mahdollisuudet henkilökohtaiselle puhtaudelle. Peseytymisen perimmäisenä tarkoituksena on lian poistaminen, mutta toisaalta myös ihohuokosten avaaminen, jolloin iho pääsee hengittämään esteettä. Puhdas iho on helpompi pitää kunnossa.

Ennen saunaan ja altaaseen menoa tulisi kiinnittää huomiota tiettyjen ihoalueiden, kuten kainaloiden ja muiden taivekohtien sekä hiusten puhtauteen sekä erityisesti intiimihygieniaan.

Päänahassa ja hiuksissa on runsaasti mikrobeja, joten on tärkeää pestä hiukset ennen altaaseen menoa. Pitkät hiukset olisi syytä sitoa kiinni tai mahdollisesti käyttää uimalakkia tai suihkumyssyä. Uimalakin käyttö on suositeltavaa myös kun hiukset eivät saa kastua.

Jokaisella uima-altaassa kävijällä on vaikutusta veden laatuun ja pääosa uima-altaan likakuormituksesta tulee altaaseen kävijöiden mukana. Saunomisen ja suihkussa käynnin jälkeen tulee pukeutua puhtaaseen uima-asuun ennen altaaseen menoa. Tällä tavoin toimimalla altaan likakuormitusta pystytään pienentämään.

Altaan lika-aineista pyritään pääsemään eroon riittävällä vedenpuhdistuksella ja siihen liittyvällä desinfioinnilla. Allasta käyttävien asiakkaiden peseytymistä ennen altaaseen menoa ei voida kuitenkaan koskaan korostaa liikaa.

7. Siivousohjelma

Kylpylän on oltava turvallinen asiakkailleen hygienian osalta. Kylpylätilat kuuluvat erittäin korkeaa hygieniatasoa vaativiin tiloihin. Tilojen korkean hygieniatason ylläpitäminen vaatii siivoojilta asiantuntemusta. Hyvin toteutettu siivous takaa paitsi tiloja käyttävien turvallisuuden myös kylpylän pintamateriaalien kunnossa pysymisen pitempään.

Siivouksen tulee olla säännöllistä ja kävijämäärään nähden riittävää. Kylpylän siivouspäiväkirja (sivulla 9) toimii eräänlaisena muistiona kylpylässä tehdyistä siivouksista sekä apuvälineenä siivousten suunnittelussa.

Yleistä kylpylän siivouksesta:

- Kumpelin siivoojien tehtävänä on perehdyttää mahdolliset uudet siivoojat kylpylän siivousmenetelmiin ja -ajankohtiin. Erillisiä ohjeita esimerkiksi lattianpesukoneen käyttöön ei ole olemassa, vaan parhaiten koneen käytön oppii käytännössä tekemällä.
- Työntekijällä on oltava kunnolliset työkengät: oltava varovainen kävellessä kylpylästä hotellin muihin osiin, sillä märkien kengänpohjien alla muut kuin kylpylän lattia ovat liukkaita.
- Siivouksen ns. muistilistana toimii siivouspäiväkirja (sivu 9), johon merkitään mm. lattiakaivojen putsausajankohdat, sekä peruspesu päivämäärät.

7.1 Siivousajankohdat

- Kylpylään on tehtävä tarkastuskäynti joka päivä. Siivous on suhteutettava asiakasmäärän mukaisesti; on eri asia jos kylpylässä on käynyt kaksi tai viisikymmentä asiakasta.
- Kuntosalissa kädensijat on pestävä päivittäin.
- Relax-huoneen kaakelipintaiset tuolit on pyyhittävä päivittäin
- Lauteille suoritetaan tarvittaessa harjapesu.
- Lattiakaivot ja niihin kertyneet saostumat putsataan parin kuukauden välein. Lattiakaivoihin valuva kloriittivesi tuhoaa suurimman osan mikrobeista, eikä lattiakaivoja ole sen vuoksi tarvetta putsata useammin. Huoltomies Petri Värilä on apuna lattiakaivojen kansien avaamisessa.
- Kerran vuodessa kylpylässä suoritetaan peruspesu, jolloin käydään tarkemmin läpi koko kylpylä. Peruspesun ajan kylpylää joudutaan pitämään muutaman päivän ajan kiinni.
- Kylpylän kaikki lasipinnat pestään Kumpelin siivoojien toimesta erikseen sovittuna ajankohtana. Lasipintoja putsataan myös tarvittaessa yleisen viihtyvyyden turvaamiseksi (valumat). Jos kylpyläkävijöinä on paljon lapsia, niin tarvittaessa puhdistetaan lasipinnat siivouksen yhteydessä.

7.2 Siivouksessa käytettävät laitteet ja aineet:

- Laitteita on yksi helppokäyttöinen ajettava lattianhoitokone, jonka käyttöön perehdytetään tarvittaessa. Lattianpesukoneen huollosta huolehtii huoltomies Petri Värilä puh. 03 812 7100/ 044 733 8233.
- Siivousaineiden käyttöohjeita on noudatettava.
- Kaikkiin tiloihin pätee, että samalla aineella ei saa pestä montaa kertaa peräkkäin. Tulee siis vuorotella saniteetti- ja yleispesuainetta. Jos käytetään jatkuvasti samaa ainetta, niin mikrobeista tulee vastustuskykyisempiä, eivätkä ne kuole enää käytetyillä aineilla.
- Käytettyjä aineita on kolme: yleispesuaine, saniteettiaine (kloriitti) ja lasinpesuaine.
- Vessojen, saunojen ja kylpylän lattian pesussa käytetään kloriittia. Muualla kylpylässä vuorotellaan yleispesuainetta ja kloriittia. Kloriittia ei ehdottomasti saa käyttää osassa kylpylää oleviin laminaattilattioihin.
- Siivousvälineitä ja -aineita, sekä lattianpesukonetta säilytetään kylpylän keittiön vieressä sijaitsevassa siivousvälinehuoneessa

8. Kylpylän laitteet ja koneet

- Kylpylän laitteiden ja koneiden huollosta ja valvonnasta, sekä muun henkilökunnan perehdyttämisestä laitteiden käyttöön ja niitä koskeviin turvallisuusohjeisiin vastaa huoltomies Petri Värilä puh. 03 812 7100/ 044 733 8233.
- Laitteiden toiminnan seuraamista ja tarkastusta päivittäin huoltomiehen toimesta; Petri Värilä pitää omaa kirjanpitoaan päivittäisen rutiinitarkastuksen yhteydessä.

VEDENPUHDISTUSLAITTEISTO

- Allasvesilaitteita ei saa käyttää kuin koulutuksen saanut henkilö!
- Tietokoneohjelma valvoo laitteistoa ja sen toimintaa
- Huoltomies huoltaa ja tekee päivittäistarkastuksen
- Suodattimien huuhtelu kahden viikon välein tai tarvittaessa
- Kemikaalien määrien lisäys ja tarkastus tarvittaessa päivittäin
- Käytössä olevia kemikaaleja ovat natriumhydrokloriitti, typpi/rikkihappo, sekä polyalumiinikloridi: kaikkia kemikaaleja säilytetään kemikaalihuoneessa
 - o Natriumhydrokloriittia käytetään veden klooridesinfointiin

ILMANVAIHTOKONE

- Suodattimien vaihto kaksi kertaa vuodessa

SAUNOJEN KIUKAAT

- Kiukaissa ylikuumenemissuojat
- Kiuaskivien vaihtoa suositellaan tehtäväksi kerran vuodessa

9. Riskikartoitus vaaratilanteista ja toimenpiteet vaaran ehkäisemiseksi

RISKI	VAIKUTUS	TOIMENPITEET VAARAN EHKÄISEMISEKSI
Sairaskohtaukset, tapaturmat	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilövahingot, kuten palovammat, haavaumat, pään lyöminen, hukkueminen, kuolema 	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilökunnan ensiapukoulutuksen järjestäminen - Valvonta kylpylähoitajan toimesta sekä kameravalvonnan välityksellä - Tukevat suojarakenteet kiukaiden ympärillä - Kiukaiden toiminnan ja saunojen lämpötilojen tarkkailu, jottei esimerkiksi lauteet pääse kuumenemaan liiaksi - Turvalattia estää liukastumisia - Lattioiden säännöllinen siivoaminen ja kuivana pitäminen - Asiakkaiden varoittaminen mahdollisista terävistä reunoista - Juomien tarjoilu muovipulloista ja -mukeista - Asiakkaiden tiedottaminen altaissa käytetyistä kemikaaleista (mahdolliset allergiat: kloori)
Paloturvallisuus - Sähköpalo, kiukaat - Elävä tuli, kynttilät	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilövahingot, kuten tapaturmat, savumyrkytys - Aineelliset vahingot - Taloudelliset menetykset - Toiminnan keskeytyminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilökunnan kouluttaminen: alkusammutusvälineistön käyttö, sähkökatkaisijoiden sijainnin selvittäminen kaikille kylpylässä työskenteleville - Kiukaiden kunnan tarkkailu ja kivitilan täyttäminen käyttöohjeen mukaan - Kynttilöitä poltetaan vain palotur-

		<p>vallisilla, tarkastetuilla kynttiläalustoilla ja –lyhdyissä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kynttilöitä ei jätetä palamaan yksin, vaan niitä poltetaan helposti valvottavissa tiloissa
Vesivahingot	<ul style="list-style-type: none"> - Omaisuusvahingot - Henkilövahingot 	<ul style="list-style-type: none"> - Kylpylässä on asennettuna lattia-kaivot joka paikkaan missä vesi voi jäädä vuotamaan - Rakenteiden, laitteiden ja putkistojen säännöllinen kunnontarkkailu ja huoltaminen - Tarkkaavaisuus työskentelyssä, jottei esimerkiksi hanoja jää vuotamaan
Kemikaalivuoto kemikaalihuoneessa	<ul style="list-style-type: none"> - Omaisuusvahingot - Henkilövahingot 	<ul style="list-style-type: none"> - Huolellisuus työskentelyssä - Kemikaalien käsittely vain niiden käsittelyyn koulutetun henkilön toimesta

10.Toimintaohjeet tapaturmatilanteita varten

Tapaturmatilanteessa johtamisvastuussa on työvuoron vastuullinen hoitaja, joka antaa toimintaohjeet muulle henkilöstölle.

10.1 TOIMINTAOHJE TAPATURMA- JA SAIRASTILANTEISSA

Selvitä

mitä on tapahtunut?

- Sairauskohtaus
- Tapaturma

Onko potilas hereillä?

Puhuttele, ravista varovasti.

Hengittäkö, toimiiko sydän?

- Avaa kiristävät vaatteet.
- Käänä päätä taaksepäin, että hengitystiet avautuvat.
- Tunnustele syke kaulavaltimolta.

Hälytä apua numerosta

- Sairaankuljetus **112**
- Lääkäripäivystys Heinolan terveystakeskus
- ma-su klo 8-21, 03-715 2205
- Yöpäivystys Päijät-Hämeen Keskussairaala
- ma-su klo 21-8, 03-819 2385
- Myrkytystietokeskus (09) 471 977 tai (09) 4711

Elvytä

- Jos ei hengitä, puhalla 2 kertaa, tarkista syke
- Jos syke ei tunnu, painele 30 kertaa.
- Jatka, kunnes elintoiminnat käynnistyvät tai ammattiauttajat saapuvat.

Opasta

- pelastuslaitoksen henkilöstö nopeasti potilaan luo.

Kerro

- pelastuslaitoksen henkilöstölle mitä on tapahtunut ja mitä on tehty.

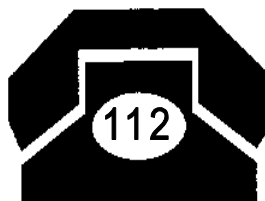
10.2 AIKUISEN PAINELUELVYTYS

AIKUISEN PAINELUELVYTYS (PPE)

10.3 HÄTÄILMOITUKSEN TEKO

HÄTÄILMOITUS

HÄTÄNUMERO

112

(varmistetaan tarvittaanko 0 eteen)

Kerro selvästi ja rauhallisesti

1. Mitä on tapahtunut
2. Missä on tapahtunut
3. Onko ihmisiä vaarassa
4. Vastaa kysymyksiin rauhallisesti
5. Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
6. Älä sulje puhelinta ilman lupaa

10.4 PALOVAMMAT

PINNALLINEN PALOVAMMA

1. Tarkista kuinka laaja palovamma on
2. Rakkuloita ei saa puhkoa; tulehdusvaara
3. Palovammaa tulisi viilentää vedellä, viileä vesi vähentää kipua ja estää palovamman leviämisen syvemmälle ihokudoksiin
4. Palovammaa tulisi viilentää noin 10-20 minuuttia
5. Peitä palovamma puhtaalla sidoksella ja, jos mahdollista, niin jatka viilentämistä.
6. Arvioi lääkärihoidon tarve

Lääkärihoitoa vaativia palovammoja:

- Kämmentä suuremmat 2. asteen palovammat
- Kaikki 3. asteen palovammat
- Kaikki sähköpalovammat
- Kasvojen, käsien syvät palovammat
- Hengitystiepalovammat
- Lasten palovammat
- Vanhusten lievätkin palovammat
- Jotakin perussairautta sairastavan henkilön esim. diabeetikon palovammat

JATKOHOITOVA VAATIVA PALOVAMMA

1. Soita hätänumeroon 112 vaurioalueen ollessa laaja tai jos autettavan hengityksessä tai verenkierrossa on häiriötä
2. Käännä tajuton, normaalisti hengittävä kylkiasentoon
3. Hengityksen ollessa vaikeutunut tai jos autettavalla on kasvopalovamma, auta hänet puoli-istuvaan asentoon
4. Jäähdytä ihopalovammaa viileän, huoneenlämpöisen veden alla 10-20 minuuttia, ellei palanut alue ole yli 10 % kehon pinta-alasta, jolloin alilämpöisyyden riski kasvaa
5. Jos iholle on joutunut syövyttävää ainetta, huuhtelee ja pese iho perusteellisesti
6. Älä irrota iholle kiinnipalanutta ainetta / vaatteita, elleivät ne vaikeuta hengitystä
7. Estä autettavan jäähtyminen suojaamalla hänet
8. Soita uudestaan 112, jos autettavan tila selkeästi muuttuu

10.5 HAAVOJEN ENSIAPU

Vierasesineitä ei poisteta haavasta ensiavun yhteydessä, ellei esineen paikalleen jättäminen vaikeuta hengitystä. Vamma-alue tulee pitää mahdollisimman liikkumattomana kohoasennossa, jolloin verenvuoto, turvotus ja kipu vähenevät.

TOIMINTAOHJE HAAVATYYPISTÄ RIIPPUMATTA

1. Tyrehdytä verenvuoto painamalla vuotokohtaa esimerkiksi sormella, kädellä tai puhtaalla nenäliinalla
2. Suojaa haava sidoksella
3. Tue raaja, jossa haava on kohoasentoon
4. Soita tarvittaessa hätänumeroon 112
5. Seuraa autettavan tilaa, anna oireiden mukaista ensiapua ja soita uudestaan 112, jos tila selkeästi muuttuu

RUNSAAN VERENVUODON TYREHDYTTÄMINEN

Runsas verenvuoto tulee tyrehdyttää mahdollisimman nopeasti.

1. Soita 112, jos arvioit tilanteen sitä vaativan
2. Aseta autettava välittömästi makuulle,
3. Jos verenvuoto on kädessä tai jalassa pidä vuotavaa raajaa koholla, jolloin vuoto vähenee
4. Tyrehdytä vuotokohta sormin tai kämmenellä painamalla. Jos painaminen ei auta niin laita vuotokohdan päälle jokin vaate ennen kuin alat painaa sitä.
5. Sido vuotokohtaan paineside joko käyttäen sidetarvikkeita tai muita saatavilla olevia tilapäisvälineitä.
6. Jos verenvuoto jatkuu edelleen paina raajan tyvestä suuria suonia voimakkaasti kämmenellä (yläraajan vuodossa kainalosta, alaraajan vuodossa nivuksesta). Äärimmäistapauksessa sido vuotokohdan yläpuolelle kiristyside.
7. Seuraa autettavan tilaa ja soita uudelleen 112, jos tila selkeästi muuttuu.

Vuotavat, syvät ja likaiset haavat, vähänkin suuremmat viiltohaavat, eläinten ja ihmisten puremat, haavat joissa epäillään olevan vierasesine sekä tulehtuneet haavat kuuluvat aina lääkärin hoitoon. Haavan ulkonäöstä ei aina voi päätellä, onko syvemmälle kudoksiin syntynyt vaurioita.

11.TOIMINTAOHJE TULIPALOTILANTEESSA

1. PELASTA VAARASSA OLEVAT

- **Ensimmäiset toimenpiteet** tulee kohdistaa niihin **henkilöihin**, jotka ovat uhattuna välittömällä vaaralla eivätkä pysty itse pelastautumaan.
- Nämä henkilöt on siirrettävä välittömältä vaara-alueelta ja heille on tarvittaessa annettava hätäensiapua.

2. ALKUSAMMUTA jos voit tehdä sen turvallisesti

- Pikapalopostia
- Käsiammutinta käyttäen
- Sähköpalojen sammuttamiseen ei käytetä vettä
 - Saunojen sähkökatkaisijat sijaitsevat kylpylän puolella olevassa teknisessä huoneessa

3. HOTELLISSA ON KÄYTÖSSÄ AUTOMAATTINEN

HÄLYTYSJÄRJESTELMÄ, josta hälytys menee suoraan aluehälytyskeskukseen Hämeenlinnaan.

Varmista numerosta **112**, että hälytys on vastaanotettu.

4. RAJOITA palon leviämistä sulkemalla palokohteeseen

johtavat ovet ja sulje ikkunat sekä sammuta ilmastointi.

5. VAROITA niitä, jotka eivät ole välittömässä vaarassa.

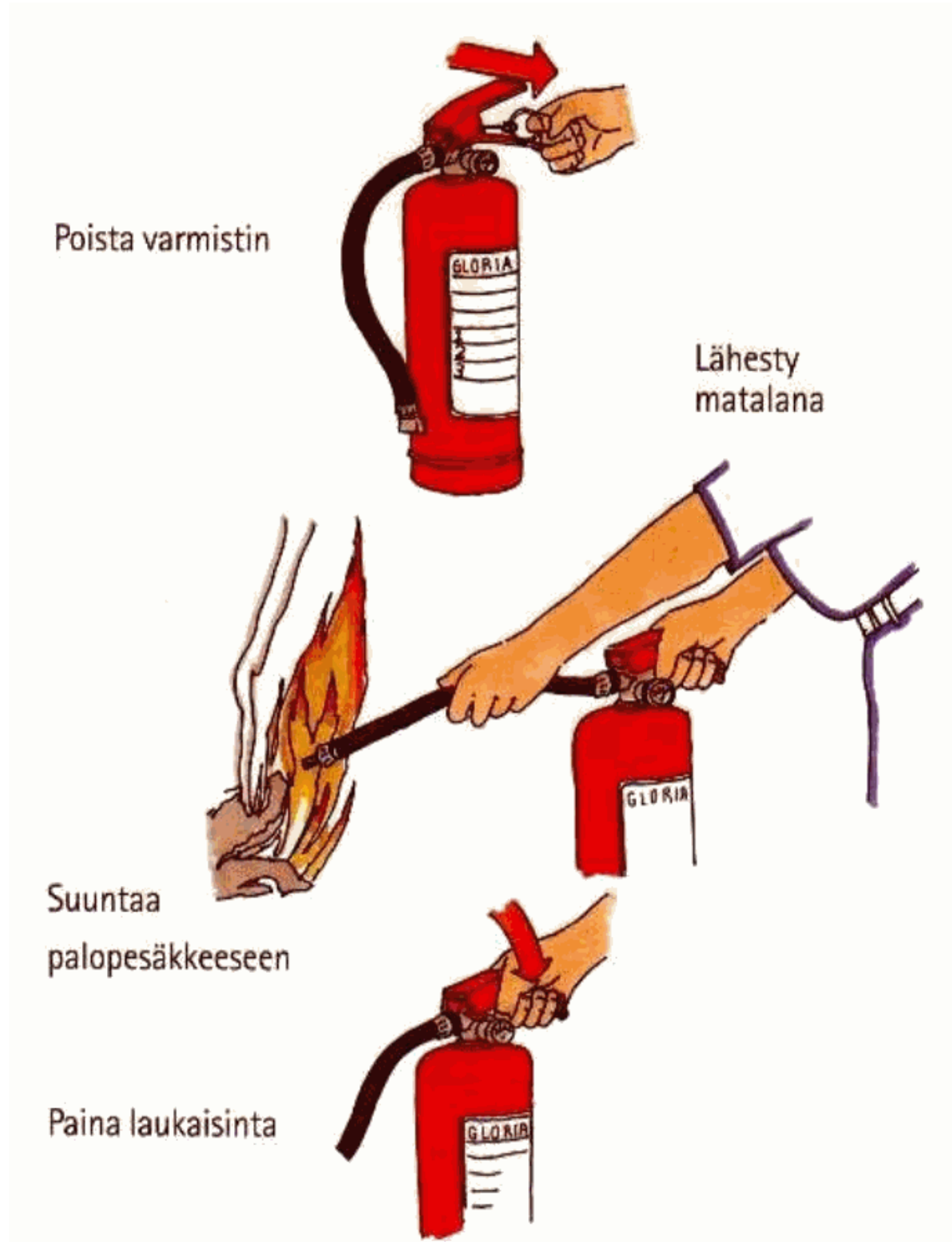
6. OPASTA tai järjestä opastus pelastusyksikölle ja varmista esteetön pääsy kohteeseen sekä kerro pelastusviranomaisille onko ihmisiä vaarassa ja mitä toimenpiteitä on tehty.

7. VARMISTA, että kaikki ovat päässeet kokoontumispaikalle, joka sijaitsee hotellin sisäänkäynnin puoleisella parkkipaikalla.

TULIPALON SATTUESSA TOIMI RIPEÄSTI JA HARKITEN.

ÄLÄ TARPEETTOMASTI VAARANNA ITSEÄSI JA MUITA.

11.1 KÄSISAMMUTTIMEN KÄYTTÖOHJE

12.TOIMINTAOHJE VESIVAHINKOTILANTEESSA

1. Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö.
2. Tyrehdytä vuoto esimerkiksi sulkemalla veden pääsulku,
 - joka sijaitsee lämmönjakeluhuoneessa ja minimoi vesivahingot.
 - altaiden ynnä muiden vesielementtien katkaisijat sijaitsevat altaanpuhdistushuoneessa
3. Ilmoita asiasta
 - huoltomiehelle puh. 03 812 7100
 - suojelujohtajalle puh. 03 812 7100 / 050 556 1373
4. Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon **112**.

13.TOIMINTAOHJE KEMIKAALIVUOTOTILANTEESSA

1. Kemikaalivuodon sattuessa avataan kemikaalihuoneessa kraanat ja hätäsuihku, jotta kemikaali laimenisi mahdollisimman paljon viemäriin valuessaan
2. Ilmoita asiasta
 - huoltomiehelle puh. 03 812 7100 / 044 733 8233
 - suojelujohtajalle puh. 03 812 7100 / 050 556 1373

14. Turvallisuusvälineet

- Poistumistiet on merkitty vihrein kilvin, joissa uloskäynnin suunta on merkitty nuolin.
- Kylpylään on sijoitettu useita käsisammuttimia, joiden paikat on merkitty kylpylän pohjapiirrokseseen. Käsisammuttimet on merkitty punaisin kilvin.
- Kylpylässä on yksi pikapaloposti, joka sijaitsee käytävällä kampaamon ulkopuolella.
- Hotellin kaikki tilat on varustettu palohälyttimin, myös kylpylä.
- Ensiapukaapin sijoituspaikka:

14.1 KYLPYLÄN TURVALLISUUSVÄLINEIDEN HUOLTOSUUNNITELMA

Tarkistuskohde	Tarkastus- tai huoltolaji	Tarkastusväli	Vastuuhenkilö
Paloilmoittimet	Päivitys	Keskus seuraa jatkuvasti	Pekka Lerkkanen 03 812 7100
Käsisammuttimet	Määräaikaistarkastus	2 vuotta	Huoltoliike
Turva- ja merkki- valaistus	Toimintatarkastus	Kaksi kertaa vuodessa	Petri Värilä/ Huoltomies 03 812 7100/ 044 7338 233

15. Onnettomuuskirjanpito ja onnettomuuden synn tutkinta

Onnettomuuskirjanpidon vastuuhenkilönä toimii Leena Auvinen puh. 03 812 7424.

Laissa kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta määrätään toiminnanharjoittaja tekemään ilmoitus valvontaviranomaiselle palvelussa aiheutuneesta onnettomuudesta tai vaaratilanteesta (tapausilmoituslomake). Lisäksi lain kolmannen pykälän määräämän huolellisuusvelvollisuuden täyttämiseksi tulee seurata pienempiäkin onnettomuuksia ja vaaratilanteita vaikka niistä ei viranomaiselle olisikaan tarvetta ilmoittaa. Tällaiset pienemmät onnettomuudet ja vaaratilanteet kirjataan seuraavalla sivulla olevaan onnettomuuskirjanpitoon.

Työntekijöiden tulee päivittää onnettomuuskirjanpitoa oma-aloitteisesti ja säännöllisesti asiakasturvallisuuden parantamiseksi. Työnjohdon tulee seurata kirjanpitoa ja mikäli esille nousee ongelmia, niin johdon tulee kirjausten perusteella ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuuden parantamiseksi.

15.1 KYLPYLÄN ONNETTOMUUSKIRJANPITO

N:o	Pvm ja kellonaika	Tapahtuma: tilanteen kuvaus	Tehdyt toimenpiteet a) ensitoimenpiteet b) ilmoitukset asian johdosta c) toimenpiteet turvallisuustason parantamiseksi	Nimi ja puumerkki
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

15.2 TAPAUSILMOITUSLOMAKE

Täytä lomake mahdollisimman pian tapahtuman (onnettomuuden tai läheltä piti - tilanteen) jälkeen. Palauta lomake täytettynä yrityksessä sovitulle yhdyshenkilölle. Jatka lomaketta tarvittaessa kääntöpuolelle.

Onnettomuuden tai läheltä piti - tilanteen tapahtumapaikka	Päivämäärä ja kellonaika
Loukkaantuneen henkilön henkilötiedot	
Nimi	Henkilötunnus
Osoite	Puhelinnumero
Sähköpostiosoite	
Tiedot tapahtumasta	
Minkälaisessa toiminnassa tilanne tapahtui?	
Tapahtuman kuvaus (yksityiskohtainen kuvaus, miten onnettomuus tai läheltä piti –tilanne tapahtui?)	
Tapahtuman seuraukset (esim. vamman laatu, loukkaantuneiden määrä)	
Mitä olisi voinut tapahtua?	

Tapahtuman syyt	
Miten tapaturma voitaisiin vastaisuudessa välttää / Toimenpide-ehdotuksia?	
Lisätietoja:	
Tapahtumasta on otettu yhteyttä:	
☐ Poliisi ☐ Pelastuslaitos ☐ Yrityksen / organisaation turvallisuusvas- taava	☐ Vakuutusyhtiö ☐ Kunnan tuoteturval- lisuus- valvontaviranomai- nen
Päivämäärä, nimi, nimen selvennys ja puhelinnumero	

18. Liite 1

Hotelli Kumpelin kylpylän pohjapiirustus

